

EUROPSKA UNIJA

EUROPSKI PARLAMENT

VIJEĆE

Bruxelles, 16. studenoga 2022.
(OR. en)

2021/0114(COD)

PE-CONS 46/22

RC 43
COMPET 606
COMER 93
MI 577
CODEC 1103

ZAKONODAVNI AKTI I DRUGI INSTRUMENTI

Predmet: UREDBA EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o stranim subvencijama kojima se narušava unutarnje tržište

UREDBA (EU) 2022/...
EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od ...

o stranim subvencijama kojima se narušava unutarnje tržište

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegove članke 114. i 207.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora¹,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom²,

¹ SL C 105, 4.3.2022., str. 87.

² Stajalište Europskog parlamenta od 10. studenoga 2022. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od

budući da:

- (1) Snažno, otvoreno i konkurentno unutarnje tržište omogućuje i europskim i stranim poduzećima da se natječu na temelju zasluga. Unija ima koristi od sofisticiranog i djelotvornog sustava kontrole državnih potpora čiji je cilj osigurati pravedne uvjete za sva poduzeća koja se bave gospodarskom djelatnošću na unutarnjem tržištu. Taj sustav kontrole državnih potpora sprečava države članice da dodjeljuju državne potpore kojima se neopravdano narušava tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu.
- (2) Istodobno, i privatna poduzeća i javna poduzeća koja su pod izravnom ili neizravnom kontrolom države ili u državnom vlasništvu, mogu dobiti subvencije od trećih zemalja koje se zatim upotrebljavaju, primjerice, za financiranje gospodarskih djelatnosti na unutarnjem tržištu u bilo kojem gospodarskom sektoru, kao što su sudjelovanje u postupcima javne nabave ili stjecanje poduzeća, među ostalim i onih sa strateškom imovinom poput kritične infrastrukture i inovativnih tehnologija. Takve strane subvencije trenutačno ne podliježu pravilima Unije o državnim potporama.
- (3) Ovom Uredbom obuhvaćeni su svi gospodarski sektori, među ostalim i oni od strateškog interesa za Uniju, i kritične infrastrukture, kao što su one navedene u članku 4. stavku 1. točki (a) Uredbe (EU) 2019/452 Europskog parlamenta i Vijeća¹.

¹ Uredba (EU) 2019/452 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. ožujka 2019. o uspostavi okvira za provjeru izravnih stranih ulaganja u Uniji (SL L 79I, 21.3.2019., str. 1.).

- (4) Stranim subvencijama može se narušiti unutarnje tržište i mogu se ugroziti ravnopravni uvjeti tržišnog natjecanja za razne gospodarske djelatnosti u Uniji. Do toga bi posebno moglo doći u kontekstu koncentracija koje podrazumijevaju promjenu kontrole nad poduzećima iz Unije ako se takve koncentracije u potpunosti ili djelomično financiraju stranim subvencijama ili ako se gospodarskim subjektima koji ostvaruju korist od stranih subvencija dodjeljuju ugovori u Uniji.
- (5) Nijedan postojeći instrument Unije ne bavi se pitanjem narušavanja tržišnog natjecanja uzrokovanih stranim subvencijama. Instrumenti trgovinske zaštite omogućuju Komisiji da djeluje kada se subvencionirana roba uvozi u Uniju, ali ne i kada se strane subvencije pojavljuju u obliku subvencioniranih ulaganja ili kada je riječ o uslugama i financijskim tokovima. U skladu sa Sporazumom WTO-a o subvencijama i kompenzacijskim mjerama Unija ima mogućnost pokrenuti postupak rješavanja sporova između država protiv određenih stranih subvencija koje su dodijelile članice WTO-a i koje su ograničene na robu.
- (6) Stoga je potrebno dopuniti postojeće instrumente Unije novim alatom za djelotvorno rješavanje pitanja narušavanja na unutarnjem tržištu uzrokovanih stranim subvencijama kako bi se osigurali ravnopravni uvjeti tržišnog natjecanja. Posebice, novim se alatom dopunjuju pravila Unije o državnim potporama koja se odnose na narušavanja na unutarnjem tržištu uzrokovana subvencijama država članica.

- (7) Važno je utvrditi pravila i postupke za istrage stranih subvencija kojima se stvarno ili moguće narušava unutarnje tržište te da se ta narušavanja prema potrebi otklone. Stranim subvencijama moglo bi se narušiti unutarnje tržište ako se poduzeće koje ostvaruje korist od strane subvencije bavi gospodarskom djelatnošću u Uniji. Pravilna primjena i izvršavanje ove Uredbe trebaju doprinijeti otpornosti unutarnjeg tržišta na narušavanja uzrokovana stranim subvencijama i time doprinijeti otvorenoj strateškoj autonomiji Unije. Ovom se Uredbom stoga utvrđuju pravila za sva poduzeća, uključujući javna poduzeća koja su pod izravnom ili neizravnom kontrolom države, koja se bave gospodarskom djelatnošću u Uniji. Posebnu pozornost treba posvetiti učinku ove Uredbe na mala i srednja poduzeća (MSP-ovi), a s obzirom na važnost gospodarskih djelatnosti koje ona obavljaju i njihov doprinos ostvarenju ključnih ciljeva politike Unije.
- (8) Kako bi se osigurali ravnopravni uvjeti tržišnog natjecanja na cijelom unutarnjem tržištu i dosljednost u primjeni ove Uredbe, Komisija je jedino tijelo nadležno za primjenu ove Uredbe. Komisija bi trebala imati ovlast da u svakom sektoru gospodarstva na vlastitu inicijativu ispita svaku stranu subvenciju u mjeri u kojoj je ta subvencija obuhvaćena područjem primjene ove Uredbe, oslanjajući se pritom na informacije iz svih dostupnih izvora. Kako bi se osigurala djelotvorna kontrola, u posebnom slučaju velikih koncentracija (spajanja i stjecanja) i postupaka javne nabave iznad određenih pragova, Komisija bi trebala imati ovlast za preispitivanje stranih subvencija na temelju prethodne prijave poduzeća Komisiji.

- (9) Ova bi se Uredba trebala primjenjivati i tumačiti uzimajući u obzir relevantno zakonodavstvo Unije, uključujući zakonodavstvo koje se odnosi na državne potpore, spajanja i javnu nabavu.
- (10) Provedbom ove Uredbe ne dovodi se u pitanje pravo svake države članice da zaštiti svoje osnovne sigurnosne interese u skladu s člankom 346. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).
- (11) Stranu subvenciju u kontekstu ove Uredbe trebalo bi tumačiti kao financijski doprinos koji izravno ili neizravno dodjeljuje treća zemlja, kojim se ostvaruje korist i koji je ograničen na jedno ili više poduzeća ili na jednu ili više gospodarskih grana. Navedeni uvjeti su kumulativni.
- (12) Financijski doprinos može se dodijeliti kroz javne ili privatne subjekte. Dodjelu financijskog doprinosa od strane javnog subjekta trebalo bi utvrditi u svakom pojedinačnom slučaju, uzimajući na odgovarajući način u obzir elemente kao što su značajke dotičnog subjekta te pravno i gospodarsko okružje koje prevladava u trećoj zemlji u kojoj subjekt posluje, uključujući ulogu vlade u gospodarstvu te zemlje. Financijski doprinosi mogu se dodijeliti i kroz privatni subjekt ako se aktivnosti tog privatnog subjekta mogu pripisati trećoj zemlji. Koncept financijskog doprinosa obuhvaća širok raspon mjera potpore koje nisu ograničene na novčane prijenose, na primjer, dodjelu posebnih ili isključivih prava poduzeću bez primanja primjerene naknade u skladu s uobičajenim tržišnim uvjetima.

- (13) Financijskim bi doprinosom poduzeće koje se bavi gospodarskom djelatnošću na unutarnjem tržištu trebalo ostvarivati korist. Trebalo bi se smatrati da poduzeće financijskim doprinosom ostvaruje korist ako se ta korist ne bi mogla ostvariti u uobičajenim tržišnim uvjetima. Postojanje koristi trebalo bi utvrditi na temelju komparativnih referentnih vrijednosti, kao što su investicijska praksa privatnih ulagača, stope financiranja koje se nude na tržištu, usporedivi porezni tretman ili primjerena naknada za određenu robu ili uslugu. Ako izravno usporedive referentne vrijednosti nisu dostupne, postojeće referentne vrijednosti mogle bi se prilagoditi ili bi se mogle utvrditi alternativne referentne vrijednosti na temelju općeprihvaćenih metoda procjene. Koristi se mogu ostvariti, na primjer, u kontekstu odnosa uspostavljenog između tijela javne vlasti i javnih poduzeća, ako takav odnos, a posebno bilo kakvo financiranje javnih poduzeća od strane tijela javne vlasti, nije u skladu s uobičajenim tržišnim uvjetima. Za pružanje ili kupnju robe ili usluga u okviru konkurentnog, transparentnog i nediskriminirajućeg postupka javne nabave smatra se da je u skladu s uobičajenim tržišnim uvjetima. Financijski doprinos poduzeću koje se bavi gospodarskom djelatnošću na unutarnjem tržištu ne bi trebalo smatrati ostvarivanjem koristi ako procjena referentne vrijednosti pokaže da bi poduzeće tu korist ostvarilo i u uobičajenim tržišnim uvjetima. Transfornim cijenama u kontekstu robe i usluga koji su razmijenjeni unutar poduzeća može se ostvariti korist ako te transferne cijene nisu u skladu s uobičajenim tržišnim uvjetima. Korist ostvarena financijskim doprinosom može se prenijeti na poduzeće koje se bavi gospodarskom djelatnošću u Uniji.

- (14) Korist bi trebalo ostvariti jedno ili više poduzeća ili jedna ili više gospodarskih grana. Specifičnost strane subvencije može se utvrditi pravom ili činjenično.
- (15) Strana subvencija trebala bi se smatrati dodijeljenom od trenutka kada korisnik stekne pravo na primanje strane subvencije. Stvarna isplata strane subvencije nije nužan uvjet za obuhvaćanje strane subvencije područjem primjene ove Uredbe.
- (16) Financijski doprinos dodijeljen isključivo za negospodarske djelatnosti poduzeća ne čini stranu subvenciju. Međutim, ako se financijski doprinos za negospodarsku djelatnost upotrebljava za unakrsno subvencioniranje gospodarskih djelatnosti poduzeća, može biti jednak stranoj subvenciji koja je obuhvaćena područjem primjene ove Uredbe. Ako poduzeće upotrebljava financijske doprinose, na primjer u obliku posebnih ili isključivih prava, ili financijske doprinose koje je primilo kao nadoknadu za opterećenja koja su nametnula tijela javne vlasti, za unakrsno subvencioniranje drugih djelatnosti, to unakrsno subvencioniranje mogla bi biti naznaka za to da su posebna ili isključiva prava pružena bez primjerene naknade ili da je opterećenje prekomjerno nadoknađeno i stoga čini stranu subvenciju.
- (17) Nakon što se utvrdi postojanje strane subvencije, Komisija bi u svakom pojedinačnom slučaju trebala procijeniti narušava li se njome unutarnje tržište. Za razliku od državnih potpora koje dodjeljuje država članica, strane subvencije općenito nisu zabranjene.

- (18) Moguće je da je zbog nedostatka transparentnosti u pogledu mnogih stranih subvencija i složenosti poslovne stvarnosti teško nedvojbeno utvrditi ili kvantificirati učinak određene strane subvencije na unutarnje tržište. Stoga se čini da je za utvrđivanje narušavanja potrebno upotrijebiti netaksativan skup pokazatelja. Pri procjeni u kojoj se mjeri stranom subvencijom može poboljšati konkurentni položaj nekog poduzeća i ako se na taj način tom stranom subvencijom stvarno ili moguće negativno utječe na tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu, Komisija bi mogla uzeti u obzir određene pokazatelje, uključujući iznos i prirodu strane subvencije, svrhu i uvjete povezane s tom stranom subvencijom te njezinu upotrebu na unutarnjem tržištu.
- (19) Pri upotrebi pokazateljâ kako bi se utvrdilo postojanje narušavanja na unutarnjem tržištu Komisija bi mogla uzeti u obzir različite elemente poput veličine strane subvencije u apsolutnom iznosu ili u odnosu na veličinu tržišta ili vrijednost ulaganja. Na primjer, koncentracijom u čijem se kontekstu stranom subvencijom pokriva znatan dio kupovne cijene ciljnog poduzeća vjerojatno će se narušiti tržišno natjecanje. Slično tome, vjerojatno je da će strane subvencije koje pokrivaju znatan dio procijenjene vrijednosti ugovora koji se dodjeljuje u postupku javne nabave uzrokovati narušavanje tržišnog natjecanja. Čini se vjerojatnijim da će strana subvencija uzrokovati narušavanja tržišnog natjecanja ako se dodjeljuje za operativne troškove, nego ako se dodjeljuje za troškove ulaganja. Moglo bi se smatrati da je manje vjerojatno da će narušavanja tržišnog natjecanja uzrokovati strane subvencije MSP-ovima nego strane subvencije velikim poduzećima. Nadalje, trebalo bi uzeti u obzir značajke tržišta, a posebno uvjete tržišnog natjecanja na tržištu, kao što su prepreke ulasku na tržište.

Strane subvencije na tržištima s prekomjernim kapacitetom ili strane subvencije koje dovode do prekomjernog kapaciteta održavanjem neisplative imovine ili poticanjem ulaganja u proširenje kapaciteta koji se inače ne bi ni izgrađivali vjerojatno će uzrokovati narušavanja tržišnog natjecanja. Manje je vjerojatno da će narušavanja tržišnog natjecanja uzrokovati strana subvencija korisniku koji pokazuje nizak stupanj aktivnosti na unutarnjem tržištu koja se mjeri primjerice u vidu prometa ostvarenog u Uniji, nego strana subvencija korisniku koji ima znatno veću razinu aktivnosti. Kao opće pravilo trebalo bi smatrati da nije vjerojatno da će se stranim subvencijama koje tijekom razdoblja od tri uzastopne godine ne premašuju 4 milijuna EUR narušiti unutarnje tržište u smislu ove Uredbe. Za strane subvencije dodijeljene jednom poduzeću koje ne premašuju iznos *de minimis* potpore kako je definirana u članku 3. stavku 2. Uredbe Komisije (EU) br. 1407/2013¹ po trećoj zemlji tijekom razdoblja od tri uzastopne godine trebalo bi smatrati da ne narušavaju unutarnje tržište u smislu ove Uredbe.

¹ Uredba Komisije (EU) br. 1407/2013 od 18. prosinca 2013. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na *de minimis* potpore (SL L 352, 24.12.2013., str. 1.).

- (20) Kao što je to slučaj s određenim vrstama državnih potpora, postoji vjerojatnost da će i određene kategorije stranih subvencija, poput neograničenih jamstava, odnosno jamstava bez ikakvog ograničenja iznosa ili trajanja, zbog svoje prirode dovesti do narušavanja na unutarnjem tržištu. Isto vrijedi i za neopravdano povoljnu ponudu čija se prednost, kao što je njezina cijena, ne može opravdati drugim čimbenicima. Nadalje, subvencije u obliku financiranja izvoza mogle bi, osim ako su dodijeljene u skladu sa Sporazumom OECD-a o službeno podupiranim izvoznim kreditima, biti razlog za posebnu zabrinutost zbog svojih učinaka narušavanja tržišnog natjecanja. Budući da za te kategorije stranih subvencija postoji najveća vjerojatnost da će dovesti do narušavanja na unutarnjem tržištu, nije potrebno da Komisija provede detaljnu procjenu na temelju pokazatelja. Poduzeće bi svakako moglo dokazati da dotična strana subvencija ne bi dovela do narušavanja unutarnjeg tržišta u posebnim okolnostima konkretnog slučaja.
- (21) Države članice, kao i sve fizičke ili pravne osobe, mogu dostaviti informacije o pozitivnim učincima strane subvencije, koje bi Komisija trebala na odgovarajući način uzeti u obzir pri provedbi testa ravnoteže. Komisija bi trebala razmotriti pozitivne učinke strane subvencije na temelju dokaza o takvim pozitivnim učincima dostavljenima tijekom ispitnog postupka. Pozitivni učinci trebali bi se odnositi na razvoj relevantne subvencionirane gospodarske djelatnosti na unutarnjem tržištu. Trebalo bi uzeti u obzir druge pozitivne učinke, ako je to primjereno, kako bi se izbjeglo da odvagivanje dovede do neopravdane diskriminacije. Komisija bi također trebala ispitati šire pozitivne učinke u odnosu na relevantne ciljeve politike, posebno ciljeve politike Unije.

Ti ciljevi politike posebno mogu uključivati visoku razinu zaštite okoliša i socijalnih standarda te promicanje istraživanja i razvoja. Komisija bi te pozitivne učinke trebala odvagnuti u odnosu na negativne učinke strane subvencije u pogledu narušavanja na unutarnjem tržištu. U kontekstu postupka javne nabave Komisija bi trebala uzeti u obzir dostupnost alternativnih izvora opskrbe za dotičnu robu i usluge. Odvagivanje može dovesti do zaključka o neuvođenju korektivnih mjera ako pozitivni učinci strane subvencije nadmašuju njezine negativne učinke. U slučaju onih kategorija stranih subvencija za koje se smatra da postoji najveća vjerojatnost da će narušiti unutarnje tržište, manje je vjerojatno da će pozitivni učinci nadmašiti negativne učinke. Ako prevladaju negativni učinci, test ravnoteže može pomoći kako bi se odredile primjerena priroda i razina obveza ili korektivnih mjera. U svakom slučaju, s obzirom na to da se pri testu ravnoteže razmatraju pozitivni učinci strane subvencije, primjena tog testa ravnoteže ne bi trebala dovesti do ishoda koji bi za poduzeće bio nepovoljniji nego da test ravnoteže nije primijenjen. Ako Komisija provede test ravnoteže, trebala bi iznijeti svoje obrazloženje u odluci o okončanju temeljitog ispitnog postupka.

- (22) Ako Komisija ispituje stranu subvenciju na vlastitu inicijativu, trebala bi imati ovlast da poduzeću nametne korektivne mjere kako bi se otklonilo svako narušavanje uzrokovano stranom subvencijom na unutarnjem tržištu. Te korektivne mjere trebale bi uključivati strukturne i nestrukturne mjere i povrat strane subvencije te bi trebale biti prikladne za otklanjanje dotičnog narušavanja i razmjerne. Ako Komisija razmatra alternativne korektivne mjere, od kojih bi svaka u potpunosti i djelotvorno otklonila narušavanje, Komisija bi trebala odabrati mjeru koja najmanje opterećuje poduzeće koje je predmet ispitnog postupka.

- (23) Poduzeće koje je predmet ispitnog postupka trebalo bi imati mogućnost ponuditi da će preuzeti obveze radi otklanjanja narušavanja koje je uzrokovano stranom subvencijom. Ako Komisija smatra da se ponuđenim obvezama u potpunosti i djelotvorno otklanja narušavanje, mogla bi ih prihvatiti te ih učiniti obvezujućima putem odluke. U tom slučaju Komisija ne bi trebala nametnuti korektivne mjere.
- (24) Poduzeće koje je predmet ispitnog postupka moglo bi ponuditi povrat subvencije zajedno s odgovarajućim kamatama. Komisija bi trebala prihvatiti povrat koji se nudi kao obveza ako može utvrditi da se njime u potpunosti otklanja narušavanje, da je proveden na transparentan i provjerljiv način i da je djelotvoran u praksi, uzimajući pritom u obzir rizik od zaobilaženja ciljeva ove Uredbe.
- (25) Osim ako poduzeće koje je predmet ispitnog postupka ponudi da će preuzeti obveze kojima bi se u potpunosti i na djelotvoran način otklonilo utvrđeno narušavanje tržišnog natjecanja, Komisija bi trebala imati ovlast zabraniti koncentraciju ili dodjelu ugovora o nabavi prije nego što do njih dođe. Ako je koncentracija već provedena, posebno u slučajevima u kojima nije bila potrebna prethodna prijava jer pragovi za prijavu nisu dosegnuti, narušavanje tržišnog natjecanja ipak može biti toliko značajno da se ne može otkloniti mjerama praćenja poslovanja, strukturnim mjerama ili povratom subvencije. U takvim bi slučajevima Komisija trebala moći odlučiti otkloniti narušavanje tržišnog natjecanja tako da poduzećima naloži da ponište koncentraciju.

- (26) Poduzeće koje je predmet ispitnog postupka moglo bi ponuditi ili bi Komisija, ako je to razmjerno i potrebno, mogla od poduzeća koja su predmet ispitnog postupka zahtijevati da tijekom odgovarajućeg razdoblja obavješćuju Komisiju o svojem sudjelovanju u budućim koncentracijama ili postupcima javne nabave u Uniji. Dostavljanje takvih informacija ili odgovor ili izostanak odgovora Komisije ne mogu dovesti do legitimnih očekivanja poduzeća da Komisija kasnije neće pokrenuti ispitni postupak o mogućim stranim subvencijama poduzeću koje sudjeluje u koncentraciji ili u postupku javne nabave.
- (27) Komisija bi trebala imati ovlast da na vlastitu inicijativu ispita sve informacije o stranim subvencijama. Države članice i sve fizičke ili pravne osobe ili udruženja trebali bi moći Komisiji pružiti informacije o navodnim stranim subvencijama kojima se narušava unutarnje tržište. Komisija bi mogla uspostaviti kontaktnu točku kako bi olakšala pružanje takvih informacija na povjerljiv način. Kada države članice Komisiji pružaju relevantne informacije o navodnim stranim subvencijama kojima se narušava unutarnje tržište, Komisija bi trebala osigurati da te države članice u vezi s time prime odgovor. Kako bi se istražile moguće strane subvencije i narušavaju li one unutarnje tržište te kako bi se otklonila takva narušavanja, ovom Uredbom uspostavlja se postupak koji se sastoji od dva koraka, odnosno preliminarog preispitivanja i temeljitog ispitnog postupka. Poduzeće koje podliježe bilo kojem od ta dva koraka trebalo bi se smatrati poduzećem koje je predmet ispitnog postupka.

- (28) Komisiji bi trebalo dodijeliti primjerene istražne ovlasti za prikupljanje svih potrebnih informacija. Stoga bi trebala imati ovlast da tijekom cijelog postupka zatraži informacije od bilo kojeg poduzeća ili udruženja poduzeća. Usto, Komisija bi trebala imati ovlast za izricanje novčanih kazni ili određivanje periodičnih penala zbog toga što tražene informacije nisu pravodobno dostavljene ili zbog dostavljanja nepotpunih, netočnih ili obmanjujućih informacija. Komisija bi ujedno trebala moći uputiti pitanja državama članicama ili trećim zemljama. Nadalje, Komisija bi trebala imati ovlast za provedbu posjeta u svrhu utvrđivanja činjenica u prostorima poduzeća ili udruženja poduzeća koji se nalaze u Uniji ili, ako je dotična treća zemlja službeno obaviještena i nije podnijela prigovor, u prostorima poduzeća u trećoj zemlji. Kako bi se osigurala djelotvorna inspekcija, Komisija bi trebala imati ovlast zatražiti od poduzeća ili udruženja poduzeća da pristanu na inspekciju. Komisija bi isto tako trebala imati ovlast za donošenje odluka na temelju dostupnih činjenica ako poduzeće koje je predmet ispitnog postupka ili treća zemlja koja je dodijelila subvenciju ne surađuju.
- (29) Nadalje, ako je to potrebno kako bi se spriječila nepopravljiva šteta za tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu, Komisija bi trebala imati ovlast za donošenje privremenih mjera.

- (30) Ako Komisija, kao rezultat preliminarnog preispitivanja, ima dostatne naznake o postojanju strane subvencije kojom se narušava unutarnje tržište, Komisija bi trebala imati ovlast za pokretanje temeljitog ispitnog postupka kako bi prikupila dodatne relevantne informacije za procjenu strane subvencije. Poduzeću koje je predmet ispitnog postupka trebalo bi omogućiti da ostvari svoja prava na obranu.
- (31) Komisija bi trebala okončati temeljiti ispitni postupak donošenjem odluke. Trebala bi u najvećoj mogućoj mjeri nastojati okončati temeljiti ispitni postupak u roku od 18 mjeseci, posebno uzimajući u obzir složenost predmeta te razinu suradnje koju su pokazali dotična poduzeća i dotične treće zemlje.
- (32) Komisija bi trebala imati odgovarajuće instrumente kako bi osigurala djelotvornost obveza i korektivnih mjera. Ako poduzeće ne postupi u skladu s odlukom o obvezama, odlukom o korektivnim mjerama ili odlukom o određivanju privremenih mjera, Komisija bi trebala imati ovlast za izricanje novčanih kazni ili određivanje periodičnih penala dovoljno odvraćajuće prirode. Komisija bi pri izricanju takvih novčanih kazni ili određivanju takvih periodičnih penala trebala uzeti u obzir slučajeve opetovane neusklađenosti. Kako bi se ojačala djelotvornost ove Uredbe, Komisija može primjenjivati obveze ili korektivne mjere istodobno s novčanim kaznama ili periodičnim penalima.

- (33) Kako bi se osigurala ispravna i djelotvorna primjena ove Uredbe, Komisija bi trebala imati ovlast opozvati odluku i donijeti novu ako se odluka temeljila na nepotpunim, netočnim ili obmanjujućim informacijama, ako poduzeće postupa protivno svojim obvezama ili nametnutim korektivnim mjerama, ili ako obveze ili korektivne mjere nisu bile djelotvorne.
- (34) S obzirom na potencijalno značajan učinak koncentracija na unutarnje tržište, Komisija bi trebala imati ovlast nakon prijave ispitati informacije o stranim financijskim doprinosima u kontekstu predložene koncentracije. Poduzećima se ne bi smjelo dopustiti da provedu koncentraciju prije okončanja preispitivanja koje provodi Komisija. Ispitivanje koje provodi Komisija trebalo bi se odvijati prema istom postupku kao i preispitivanje strane subvencije na inicijativu Komisije, uz prilagodbe ovisno o specifičnostima koncentracija.
- (35) Potrebno je uspostaviti ravnotežu između djelotvorne zaštite unutarnjeg tržišta i potrebe za ograničavanjem administrativnog opterećenja poduzeća koja podliježu ovoj Uredbi. Stoga bi obveznoj prethodnoj prijavi trebale podlijezati samo koncentracije koje dosežu kombinirane pragove kako su definirani u ovoj Uredbi na temelju veličine prometa u Uniji i veličine stranih financijskih doprinosa.

- (36) Ispod pragova za prijavu Komisija bi trebala moći zahtijevati prijavljivanje moguće subvencioniranih koncentracija koje još nisu provedene ili prijavljivanje moguće subvencioniranih ponuda prije dodjele ugovora o nabavi ako smatra da bi koncentracija ili ponuda, zbog svojeg učinka u Uniji, zasluživala *ex ante* preispitivanje. Komisija bi također trebala imati mogućnost na vlastitu inicijativu provesti preispitivanje već provedenih koncentracija ili već dodijeljenih ugovora o nabavi.
- (37) Pri preispitivanju koncentracije procjena o tome je li došlo do narušavanja na unutarnjem tržištu trebala bi biti ograničena na dotičnu koncentraciju te bi u procjeni trebalo uzeti u obzir samo one strane subvencije koje su dodijeljene u razdoblju od tri godine prije nastanka te koncentracije.
- (38) U kontekstu mehanizma *ex ante* preispitivanja za koncentracije, poduzeća bi trebala moći u dobroj vjeri zatražiti konzultacije s Komisijom prije prijavljivanja kako bi dobila smjernice o tome jesu li dosegnuti pragovi za prijavu.
- (39) Kada se koncentracija prijavljuje Komisiji na temelju članka 4. Uredbe Vijeća (EZ) br. 139/2004¹ i na temelju ove Uredbe, Komisija bi trebala nastojati ograničiti administrativno opterećenje za podnositelje prijave u okviru ove Uredbe. Posebno, poduzeća bi trebala imati mogućnost navesti specifične informacije podnesene u kontekstu postupka na temelju ove Uredbe koje Komisija također ima pravo upotrebljavati u postupcima na temelju Uredbe (EZ) br. 139/2004.

¹ Uredba Vijeća (EZ) br. 139/2004 od 20. siječnja 2004. o kontroli koncentracija između poduzetnika (Uredba EZ o koncentracijama) (SL L 24, 29.1.2004., str. 1.).

- (40) Potreba za rješavanjem pitanja stranih subvencija kojima se narušava unutarnje tržište posebno je vidljiva u javnoj nabavi s obzirom na njezin ekonomski značaj na unutarnjem tržištu i činjenicu da se financira sredstvima poreznih obveznika. Komisija bi trebala imati ovlast da nakon prijave koja prethodi dodjeli ugovora ispita informacije o stranim financijskim doprinosima dodijeljenima sudjelujućem gospodarskom subjektu u kontekstu postupka javne nabave. Prethodne prijave trebale bi biti obvezne iznad praga utvrđenog u ovoj Uredbi kako bi se obuhvatili ekonomski značajni slučajevi, smanjujući pritom administrativno opterećenje na najmanju moguću mjeru i ne ometajući sudjelovanje MSP-ova u javnoj nabavi. Ta obveza prethodne prijave kada je dosegnut određeni prag trebala bi se primjenjivati i na skupine gospodarskih subjekata iz članka 26. stavka 2. Direktive 2014/23/EU Europskog parlamenta i Vijeća¹, članka 19. stavka 2. Direktive 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća² i članka 37. stavka 2. Direktive 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća³. Komisija također ima pravo zatražiti prethodnu prijavu stranog financijskog doprinosa tijekom postupka javne nabave unatoč tome što je njegova procijenjena vrijednost ispod pragova za prijavu. Komisija bi trebala nastojati ograničiti uplitanje u postupke javne nabave tako što pri odlučivanju o tome hoće li zatražiti takvu prethodnu prijavu uzima u obzir koliko je blizu datum dodjele ugovora.

¹ Direktiva 2014/23/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o dodjeli ugovorâ o koncesiji (SL L 94, 28.3.2014., str. 1.).

² Direktiva 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o javnoj nabavi i o stavljanju izvan snage Direktive 2004/18/EZ (SL L 94, 28.3.2014., str. 65.).

³ Direktiva 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o nabavi subjekata koji djeluju u sektoru vodnog gospodarstva, energetskom i prometnom sektoru te sektoru poštanskih usluga i stavljanju izvan snage Direktive 2004/17/EZ (SL L 94, 28.3.2014., str. 243.).

- (41) Ravnoteža između razvoja europskog tržišta obrambene i sigurnosne opreme, koje je ključno za održavanje europske obrambene tehnološke i industrijske baze, i zaštite nacionalne sigurnosti država članica zahtijeva poseban režim za ugovore u području obrane i sigurnosti obuhvaćene Direktivom 2009/81/EZ Europskog parlamenta i Vijeća¹. Javna nabava za dodjelu takvih ugovora stoga ne bi trebala podlijevati zahtjevima u pogledu prijavljivanja u okviru ove Uredbe. Ipak, trebalo bi biti moguće ispitati strane subvencije u kontekstu takvih ugovora u okviru preispitivanja po službenoj dužnosti. Nadalje, javna nabava obuhvaćena Direktivom 2009/81/EZ i izuzeta tom direktivom ili ona za koju su ispunjeni uvjeti za primjenu članka 346. UFEU-a, uzimajući u obzir, primjerice, da bi se u skladu sa sudskom praksom Suda Europske unije, mogućnost pribjegavanja takvoj iznimci trebala tumačiti tako da njezini učinci ne idu dalje od onog što je nužno za zaštitu legitimnih interesa čijoj zaštiti pomažu te odredbe i Interpretativnu komunikaciju Komisije o primjeni članka 296. UFEU-a u području nabave za potrebe obrane, ne bi trebala biti obuhvaćena ovom Uredbom.

¹ Direktiva 2009/81/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o usklađivanju postupaka nabave za određene ugovore o radovima, ugovore o nabavi robe i ugovore o uslugama koje sklapaju javni naručitelji ili naručitelji u području obrane i sigurnosti te izmjeni direktiva 2004/17/EZ i 2004/18/EZ (SL L 216, 20.8.2009., str. 76.).

- (42) Okvirni sporazumi učinkovita su tehnika nabave kojom se javni naručitelji i naručitelji često koriste. Ova Uredba ne bi trebala utjecati na fleksibilnost koju kupci imaju nakon sklapanja okvirnog sporazuma. Stoga bi obveza prijave stranih financijskih doprinosa u postupcima javne nabave predviđena u ovoj Uredbi trebala biti ograničena na postupak koji prethodi sklapanju samih okvirnih sporazuma i ne bi se trebala primjenjivati na ugovore koji se temelje na okvirnom sporazumu.
- (43) Uzimajući u obzir hitnu prirodu postupaka javne nabave koji se provode u skladu s člankom 27. stavkom 3. ili člankom 28. stavkom 6. Direktive 2014/24/EU ili člankom 45. stavkom 3. Direktive 2014/25/EU, Komisija bi trebala uložiti najveće napore kako bi tijekom preliminarnog preispitivanja i temeljitog ispitnog postupka dala prednost takvim postupcima s ciljem postizanja smislenog zaključka čim to bude izvedivo. To bi se na odgovarajući način trebalo primjenjivati na slične postupke koji se provode u skladu s Direktivom 2014/23/EU.
- (44) Zbog posebnosti postupaka javne nabave koji se sastoje od više faza Komisija bi trebala započeti preliminarno preispitivanje s relevantnim informacijama dostupnima u prijavi pri podnošenju zahtjeva za sudjelovanje. Kako bi se osigurala potpunost informacija i brzina ispitnog postupka, uz konačnu ponudu trebalo bi podnijeti ažuriranu prijavu. Komisija bi također trebala imati pravo zatražiti bilo kakve dopunske informacije prije podnošenja konačne ponude.
- (45) Ova se Uredba ne odnosi na pristup gospodarskih subjekata iz trećih zemalja tržištu javne nabave Unije. To je pitanje obuhvaćeno relevantnim pravom Unije i međunarodnim sporazumima.

- (46) Kada se u kontekstu postupka javne nabave prijavi strani financijski doprinos, procjena bi trebala biti ograničena na taj postupak.
- (47) Komisija bi, ako je to primjereno, trebala tražiti načine kako bi se osigurala upotreba elektroničkih sredstava komunikacije radi olakšavanja ispunjavanja obveza u vezi s javnom nabavom u okviru ove Uredbe.
- (48) Trebalo bi osigurati poštovanje načelâ javne nabave, posebno proporcionalnosti, nediskriminacije, jednakog postupanja, transparentnosti i tržišnog natjecanja, u odnosu na sve gospodarske subjekte koji sudjeluju u postupku javne nabave, bez obzira na ispitne postupke koji su pokrenuti i koji su u tijeku na temelju ove Uredbe. Ovom Uredbom ne dovode se u pitanje direktive 2014/23/EU, 2014/24/EU i 2014/25/EU u pogledu primjenjivih obveza u području prava okoliša, socijalnog i radnog prava.
- (49) Javni naručitelji ili naručitelji mogu odlučiti dodijeliti ugovor u obliku odvojenih grupa, u skladu s, posebno, člankom 46. Direktive 2014/24/EU i člankom 65. Direktive 2014/25/EU te poštujući zabranu umjetnog razdvajanja. Strane financijske doprinose trebalo bi prijaviti za ponuditelje koji podnose ponudu za grupe čija je vrijednost veća od primjenjivog praga.
- (50) Ova Uredba ne bi trebala utjecati na mogućnost gospodarskih subjekata da se oslanjaju na kapacitete drugih subjekata u skladu s direktivama 2014/23/EU, 2014/24/EU i 2014/25/EU.

- (51) Ova Uredba ne bi trebala utjecati na mogućnost javnog naručitelja ili naručitelja da od gospodarskih subjekata zahtijeva da dopune, razjasne ili upotpune relevantne informacije ili dokumentaciju, kako je predviđeno Direktivom 2014/23/EU, Direktivom 2014/24/EU ili Direktivom 2014/25/EU ili kako je predviđeno nacionalnim pravom kojim se one provode, pod uvjetom da su takvi zahtjevi u potpunosti u skladu s načelima jednakog postupanja i transparentnosti.
- (52) Javni kupci izrazito su skloni centralizirati svoje nabave kako bi postigli ekonomiju razmjera i veću učinkovitost. Takva središnja tijela za nabavu su javni naručitelji ili naručitelji u smislu direktiva 2009/81/EZ, 2014/24/EU i 2014/25/EU. Stoga je primjereno Komisiji omogućiti ispitivanje stranih subvencija u kontekstu ugovora koje dodjeljuju takvi javni naručitelji ili naručitelji.
- (53) Strane subvencije kojima se gospodarskom subjektu omogućuje podnošenje ponude koja je neopravdano povoljna u odnosu na dotične radove, robu ili usluge trebalo bi smatrati stranim subvencijama kojima se stvarno uzrokuje ili bi se moglo uzrokovati narušavanje u postupku javne nabave. Ta narušavanja trebalo bi stoga procjenjivati na temelju netaksativnog skupa pokazatelja. Na temelju tih pokazatelja trebalo bi se moći odrediti kako se stranom subvencijom narušava tržišno natjecanje tako što se njome poboljšava konkurentni položaj određenog poduzeća i omogućuje mu se da podnese neopravdano povoljnu ponudu. Gospodarskim subjektima trebalo bi omogućiti da obrazlože da ponuda nije neopravdano povoljna, među ostalim i navođenjem elemenata iz članka 69. stavka 2. Direktive 2014/24/EU ili članka 84. stavka 2. Direktive 2014/25/EU, kojima se reguliraju izuzetno niske ponude.

Zabrana dodjele trebala bi se primjenjivati samo ako se povoljan karakter ponude koja je ostvarila korist od stranih subvencija ne može opravdati drugim čimbenicima, ako bi se ponuditelju dodijelio ugovor te ako poduzeće koje je podnijelo ponudu nije ponudilo da će preuzeti obveze koje se smatraju primjerenima i dostatnima za potpuno i djelotvorno otklanjanje narušavanja. Stoga se zabrana dodjele odnosi na poseban postupak u kojem je neopravdano povoljna ponuda podnesena. Nalaz Komisije da je gospodarski subjekt ostvario korist od strane subvencije kojom se narušava unutarnje tržište i koja mu je omogućila da podnese neopravdano povoljnu ponudu stoga se ne bi trebalo smatrati elementom koji dovodi do isključenja na temelju fakultativnih osnova za isključenje utvrđenih u članku 38. stavku 7. Direktive 2014/23/EU, članku 57. stavku 4. Direktive 2014/24/EU ili članku 80. Direktive 2014/25/EU u istom ili drugom postupku javne nabave koji se provodi u skladu s tim direktivama.

- (54) Neopravdano povoljna ponuda također bi mogla biti rezultat stranih subvencija dodijeljenih podugovaratelju ili dobavljaču zbog njezina učinka na tržišno natjecanje u odnosu na ponudu podnesenu javnom naručitelju ili naručitelju. Međutim, kako bi se ograničilo administrativno opterećenje, strane financijske doprinose trebali bi prijavljivati samo glavni podugovaratelji ili glavni dobavljači, to jest oni čiji su proizvodi ili usluge povezani s ključnim elementima ugovora ili premašuju određeni postotak vrijednosti ugovora. Elementi ugovora mogu se smatrati ključnim elementima, osobito na temelju posebne važnosti elementa za kvalitetu ponude, uključujući posebno stručno znanje, tehnologiju, specijalizirano osoblje, patente ili slične prednosti dostupne podugovaratelju ili dobavljaču, prije svega ako su ti elementi važni za ispunjavanje većine barem jednog od kriterija za odabir u postupku javne nabave.

Kako bi se osigurala stabilna činjenična osnova za preispitivanje, u preliminarnom preispitivanju trebalo bi uzeti u obzir glavne podugovaratelje i glavne dobavljače koji su već poznati u fazi podnošenja potpune prijave ili izjave ili, u slučaju postupaka koji se sastoje od više faza, ažurirane prijave ili izjave. Ova Uredba ne bi trebala utjecati na mogućnost za gospodarske subjekte da se pri izvršavanju svojih ugovora koriste novim podugovarateljima. Zbog toga promjena podugovarateljâ i dobavljača nakon podnošenja potpune prijave ili izjave ili ažurirane prijave ili izjave ili tijekom izvršenja ugovora ne bi trebala rezultirati dodatnim obvezama prijave, ali Komisija bi trebala moći pokrenuti preispitivanje po službenoj dužnosti ako ima informacije, uključujući one koje je dobila od bilo koje države članice, fizičke ili pravne osobe ili udruženja, o tome da su ti podugovaratelji i dobavljači možda ostvarili korist od stranih subvencija.

- (55) U skladu s direktivama o javnoj nabavi ekonomski najpovoljniju ponudu sa stajališta javnog naručitelja ili naručitelja trebalo bi utvrditi na temelju cijene ili troška, primjenom pristupa troškovne učinkovitosti, kao što je trošak životnog vijeka, te može uključivati najbolji omjer cijene i kvalitete, koji bi se trebao procjenjivati na temelju kriterija povezanih s predmetom dotičnog ugovora, uključujući kvalitativne, okolišne ili socijalne aspekte.
- (56) U kontekstu pravnih sredstava povezanih s primjenom ove Uredbe koja se osobito odnose na postupke javne nabave, nacionalni sud u smislu članka 267. UFEU-a, koji odluku o tom pitanju smatra potrebnom da bi mogao donijeti presudu, ima pravo, ili u slučaju predviđenom u članku 267. UFEU-a, mora, zatražiti od Suda da donese odluku o prethodnim pitanjima u vezi s tumačenjem prava Unije, među ostalim i ove Uredbe.

Međutim, s obzirom na ustaljenu sudsku praksu Suda, taj nacionalni sud nema pravo uputiti pitanje o valjanosti odluke Komisije na zahtjev dotičnog gospodarskog subjekta koji je imao priliku pokrenuti postupak za poništenje te odluke, ali to nije učinio u roku utvrđenom u članku 263. UFEU-a, osobito ako se ta odluka izravno i pojedinačno odnosila na njega.

- (57) Uzimajući u obzir prirodu mehanizma *ex ante* preispitivanja za koncentracije i dodjelu ugovora o javnoj nabavi te potrebu za pravnom sigurnošću u pogledu tih posebnih transakcija, Komisija ne bi trebala na vlastitu inicijativu ponovno preispitivati koncentraciju ili natječaj javne nabave koji su prijavljeni i procijenjeni u skladu s odgovarajućim postupcima. Moguće je, međutim, da su financijski doprinosi o kojima je Komisija obaviještena u postupku prijave relevantni i izvan okvira te koncentracije ili tog postupka nabave.
- (58) Države članice trebale bi djelotvorno surađivati s Komisijom u primjeni ove Uredbe. Kako bi se olakšala takva suradnja, Komisija bi trebala moći uspostaviti mehanizam suradnje.
- (59) Kako bi prikupila informacije o stranim subvencijama, Komisija bi trebala imati mogućnost pokretanja istraživanja u pogledu određenih gospodarskih sektora, određenih vrsta gospodarskih djelatnosti ili upotrebe određenih stranih subvencijskih instrumenata. Komisija bi se trebala moći koristiti informacijama dobivenima takvim istraživanjima tržišta kako bi preispitala određene transakcije u okviru postupaka na temelju ove Uredbe.

- (60) Ako Komisija sumnja da postoje opetovane strane subvencije kojima se narušava unutarnje tržište ili ako su tijekom nekoliko mjera izvršavanja u okviru ove Uredbe utvrđene strane subvencije kojima se narušava unutarnje tržište koje je dodijelila ista treća zemlja, Komisija bi trebala moći započeti dijalog s dotičnom trećom zemljom kako bi istražila mogućnosti čiji je cilj obustava ili izmjena stranih subvencija kojima se narušava unutarnje tržište radi uklanjanja njihovih učinaka narušavanja na unutarnjem tržištu. Ako je bilateralnim sporazumom između Unije i treće zemlje predviđen mehanizam savjetovanja kojim su obuhvaćene strane subvencije kojima se narušava unutarnje tržište iz područja primjene ove Uredbe, takav bi se mehanizam savjetovanja mogao upotrebljavati za olakšavanje dijaloga s trećim zemljama. Dijalog s trećom zemljom ne bi trebao spriječiti Komisiju da pokrene ili nastavi preispitivanja u skladu s ovom Uredbom. Komisija bi trebala izvješćivati Europski parlament i Vijeće o relevantnim promjenama.
- (61) Radi pravne sigurnosti primjereno je ograničiti razdoblje u kojem Komisija može istraživati stranu subvenciju na 10 godina od datuma dodjele te strane subvencije.
- (62) Iz istih razloga primjereno je predvidjeti rokove zastare za izricanje i izvršenje novčanih kazni ili periodičnih penala.
- (63) U interesu transparentnosti i pravne sigurnosti primjereno je da Komisija objavi ili učini dostupnima javnosti, ako je to primjenjivo, sve odluke koje donese na temelju ove Uredbe, u cijelosti ili u sažetom obliku.

- (64) Prilikom objavljivanja svojih odluka Komisija bi trebala poštovati pravila o čuvanju poslovne tajne, uključujući zaštitu svih povjerljivih podataka i poslovnih tajni, u skladu s člankom 339. UFEU-a. Obrada osobnih podataka za potrebe ove Uredbe trebala bi se provoditi u skladu s Uredbom (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća¹ i Uredbom (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća², ovisno o tome koja se uredba primjenjuje na dotičnu obradu.
- (65) Ako se ne čini da su podaci koje je poduzeće označilo kao povjerljive ili kao poslovnu tajnu obuhvaćeni obvezama čuvanja poslovne tajne, primjereno je imati mehanizam s pomoću kojega Komisija ima pravo odlučiti u kojoj se mjeri takvi podaci smiju otkriti. U svakoj odluci o odbijanju tvrdnje o povjerljivosti podataka trebalo bi naznačiti razdoblje na kraju kojeg će se podaci otkriti kako bi primatelj zahtjeva za objavljivanje podataka mogao iskoristiti svaku sudsku zaštitu koja mu je dostupna, uključujući privremenu mjeru.

¹ Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018, str. 39.).

² Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

- (66) Poduzeća koja su predmet ispitnog postupka u skladu s ovom Uredbom trebala bi imati mogućnost dostaviti svoje očitovanje o razlozima zbog kojih Komisija namjerava donijeti odluku te bi stoga trebala imati pravo na uvid u spis predmeta. Uz osiguravanje očuvanja prava na obranu poduzeća koja su predmet ispitnog postupka, ključno je zaštititi poslovne tajne.
- (67) Ako je pružatelj informacija suglasan, Komisija bi se informacijama dobivenima na temelju ove Uredbe trebala moći koristiti i u primjeni drugih akata Unije.
- (68) Države članice i Komisija trebale bi poduzeti sve potrebne mjere kako bi se osigurala zaštita klasificiranih podataka posebno u skladu sa Sporazumom među državama članicama Europske unije, koje su se sastale u okviru Vijeća, o zaštiti klasificiranih podataka koji se razmjenjuju u interesu Europske unije¹, Odlukom Komisije (EU, Euratom) 2015/443² i Odlukom Komisije (EU, Euratom) 2015/444³.

¹ Sporazum između država članica Europske unije, koje su se sastale u okviru Vijeća, o zaštiti klasificiranih podataka koji se razmjenjuju u interesu Europske unije (SL C 202, 8.7.2011., str. 13.).

² Odluka Komisije (EU, Euratom) 2015/443 od 13. ožujka 2015. o sigurnosti u Komisiji (SL L 72, 17.3.2015., str. 41.).

³ Odluka Komisije (EU, Euratom) 2015/444 od 13. ožujka 2015. o sigurnosnim propisima za zaštitu klasificiranih podataka EU-a (SL L 72, 17.3.2015., str. 53.).

- (69) Unijina provedba ove Uredbe trebala bi biti usklađena s pravom Unije i Sporazumom o WTO-u te biti u skladu s obvezama preuzetima na temelju drugih sporazuma o trgovini i ulaganjima čije su stranke Unija ili države članice. Ovom bi se Uredbom trebali dopuniti naponi Unije za poboljšanje multilateralnih pravila o rješavanju problema subvencija kojima se narušava tržišno natjecanje.
- (70) Ograničenja sloboda utvrđena u člancima 34., 49., 56. i 63. UFEU-a mogu se opravdati potrebom za izbjegavanjem nepoštenog tržišnog natjecanja pod uvjetom da su takva ograničenja, kao i druga ograničenja temeljnih sloboda, u skladu s općim načelima prava Unije, kao što su proporcionalnost i pravna sigurnost, te temeljnim pravima.
- (71) Moguće je da se provedba ove Uredbe preklapa sa sektorskim pravilima, posebno u području pomorskog i zračnog prometa. Stoga je potrebno pojasniti odnos između ove Uredbe i sektorskih instrumenata koji se odnose na strane subvencije, odnosno Uredbe Vijeća (EEZ) br. 4057/86¹, Uredbe (EU) 2016/1035 Europskog parlamenta i Vijeća² i Uredbe (EU) 2019/712 Europskog parlamenta i Vijeća³.

¹ Uredba Vijeća (EEZ) br. 4057/86 od 22. prosinca 1986. o nepravednoj praksi određivanja cijena u pomorskom prometu (SL L 378, 31.12.1986., str. 14.).

² Uredba (EU) 2016/1035 Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2016. o zaštiti od štetnog određivanja cijena plovila (SL L 176, 30.6.2016., str. 1.).

³ Uredba (EU) 2019/712 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o zaštiti tržišnog natjecanja u zračnom prijevozu i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 868/2004 (SL L 123, 10.5.2019., str. 4.).

- (72) Akti koje Komisija donosi na temelju ove Uredbe podliježu preispitivanju Suda u skladu s člankom 263. UFEU-a. Sudu bi trebalo, u skladu s člankom 261. UFEU-a, dodijeliti neograničenu nadležnost u pogledu odluka kojima Komisija izriče novčane kazne ili određuje periodične penale.
- (73) Radi veće predvidljivosti ove Uredbe, Komisija bi trebala objavljivati i redovito ažurirati smjernice u vezi sa sljedećim: kriterijima za utvrđivanje postojanja narušavanja na unutarnjem tržištu uzrokovanog stranom subvencijom, primjenom testa ravnoteže, primjenom svoje ovlasti da zatraži prethodnu prijavu svake koncentracije ili svih stranih financijskih doprinosa koje je primio gospodarski subjekt u postupku javne nabave te procjenom narušavanja u postupku javne nabave. Pri izdavanju takvih smjernica Komisija bi trebala provesti odgovarajuća savjetovanja s dionicima i državama članicama. Kako bi se olakšala provedba ove Uredbe u ranim fazama njezine primjene, Komisija bi trebala nastojati objaviti pojašnjenja o primjeni tih odredaba prije objave smjernica.

- (74) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji u skladu s člankom 291. UFEU-a. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća¹, a odnose se na: odluke o okončanju temeljitih ispitnih postupaka, određivanje privremenih mjera, odluke o koncentracijama koje su provedene protivno obvezi prijave ili protivno odluci o obvezama ili odluci kojom se zabranjuje koncentracija ili dodjela ugovora u postupku javne nabave, opoziv određenih odluka i provedbene ovlasti koje se odnose na oblik, sadržaj, postupovne pojedinosti i povezane elemente u vezi s preliminarnim preispitivanjem i temeljitim ispitnim postupkom.
- (75) Komisija bi trebala imati mogućnost uspostave pojednostavljenog postupka u okviru kojeg postupa s određenim koncentracijama ili postupcima javne nabave na temelju toga da se čini manje vjerojatnim da će oni dovesti do narušavanja tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu uzrokovanih stranim subvencijama.

¹ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

- (76) Kako bi se i dugoročno osigurali ravnopravni uvjeti tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu s ciljem osiguranja primjerenog obuhvaćanja slučajeva koji se istražuju i temeljem prijava i po službenoj dužnosti, uz istodobno ograničavanje nepotrebnog administrativnog opterećenja, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. UFEU-a u vezi s izmjenom pragova za prijavu za koncentracije i za postupke javne nabave te skraćivanjem rokova za preliminarno preispitivanje i temeljite ispitne postupke prijavljenih koncentracija ili prijavljenih financijskih doprinosa u kontekstu postupka javne nabave. Ne dovodeći u pitanje mogućnost izmjene pragova za prijavu za koncentracije i javnu nabavu zakonodavnim prijedlogom, među ostalim i u kontekstu preispitivanja predviđenog ovom Uredbom, ti se pragovi tijekom razdoblja delegiranja iz ove Uredbe mogu jedanput izmijeniti delegiranim aktom. Kad je riječ o financijskim doprinosima u kontekstu postupka javne nabave, ovlast za donošenje takvog akta trebala bi se izvršavati na način kojim se uzimaju u obzir interesi MSP-ova. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.¹ Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.

¹ SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

- (77) Ako koncentracija podliježe obvezi prijavljivanja na temelju ove Uredbe, financijski doprinosi dodijeljeni bilo kojoj stranci u koncentraciji u razdoblju od tri godine prije datuma početka primjene ove Uredbe trebali bi biti obuhvaćeni područjem primjene ove Uredbe. U kontekstu postupka javne nabave ova bi se Uredba trebala primjenjivati i na financijski doprinos dodijeljen gospodarskom subjektu u razdoblju od tri godine prije datuma početka primjene ove Uredbe,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Poglavlje 1.

Opće odredbe

Članak 1.

Predmet i područje primjene

1. Svrha je ove Uredbe doprinijeti pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta uspostavom usklađenog okvira za otklanjanje narušavanja tržišnog natjecanja uzrokovanih, izravno ili neizravno, stranim subvencijama, kako bi se osigurali ravnopravni uvjeti tržišnog natjecanja. Ovom se Uredbom utvrđuju pravila i postupci za istrage stranih subvencija kojima se narušava unutarnje tržište i za otklanjanje takvih narušavanja. Takva narušavanja mogu nastati u odnosu na bilo koju gospodarsku djelatnost, a posebno u koncentracijama i postupcima javne nabave.
2. Ova se Uredba bavi stranim subvencijama koje su dodijeljene poduzeću, uključujući javno poduzeće koje je pod izravnom ili neizravnom kontrolom države, koje se bavi gospodarskom djelatnošću na unutarnjem tržištu. Među ostalima, poduzeće koje stječe kontrolu nad poduzećem koje ima poslovni nastan u Uniji ili se s njim spaja ili poduzeće koje sudjeluje u postupku javne nabave u Uniji smatra se poduzećem koje se bavi gospodarskom djelatnošću na unutarnjem tržištu.

Članak 2.
Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „poduzeće” u kontekstu postupaka javne nabave znači gospodarski subjekt kako je definiran u članku 1. točki 14. Direktive 2009/81/EZ, članku 5. točki 2. Direktive 2014/23/EU, članku 2. točki 10. Direktive 2014/24/EU i članku 2. točki 6. Direktive 2014/25/EU;
2. „ugovor” u kontekstu postupaka javne nabave i osim ako je drukčije propisano znači ugovor o javnoj nabavi kako je definiran u članku 2. točki 5. Direktive 2014/24/EU, „ugovori” kako su definirani u članku 1. točki 2. Direktive 2009/81/EZ i „ugovori o nabavi robe, radovima i uslugama” kako su definirani u članku 2. točki 1. Direktive 2014/25/EU, kao i „koncesije” kako su definirane u članku 5. točki 1. Direktive 2014/23/EU;
3. „postupak javne nabave” znači:
 - (a) bilo koja vrsta postupka dodjele ugovora obuhvaćenog Direktivom 2014/24/EU za sklapanje ugovora o javnoj nabavi ili Direktivom 2014/25/EU za sklapanje ugovora o nabavi robe, radovima i uslugama;

- (b) postupak za dodjelu koncesije za radove ili koncesije za usluge obuhvaćen Direktivom 2014/23/EU;
 - (c) postupci za dodjelu ugovora obuhvaćeni Direktivom 2009/81/EZ, osim ako su ih države članice izuzele na temelju članka 346. UFEU-a;
 - (d) postupci za dodjelu ugovora iz članka 10. stavka 4. točke (a) Direktive 2014/23/EU, članka 9. stavka 1. točke (a) Direktive 2014/24/EU ili članka 20. stavka 1. točke (a) Direktive 2014/25/EU;
4. „javni naručitelj” u kontekstu postupaka javne nabave znači javni naručitelj kako je definiran u članku 1. točki 17. Direktive 2009/81/EZ, članku 6. Direktive 2014/23/EU, članku 2. stavku 1. točki 1. Direktive 2014/24/EU i članku 3. Direktive 2014/25/EU;
5. „naručitelj” u kontekstu postupaka javne nabave znači naručitelj kako je definiran u članku 1. točki 17. Direktive 2009/81/EZ, članku 7. Direktive 2014/23/EU i članku 4. Direktive 2014/25/EU;
6. „postupak koji se sastoji od više faza” znači postupak javne nabave u skladu s člancima od 28. do 32. Direktive 2014/24/EU i člancima od 46. do 52. Direktive 2014/25/EU, bilo ograničeni postupak, natjecateljski postupak uz pregovore, pregovarački postupak bez prethodne objave, natjecateljski dijalog ili partnerstvo za inovacije, ili sličan postupak u skladu s Direktivom 2014/23/EU.

Članak 3.

Postojanje strane subvencije

1. Za potrebe ove Uredbe smatra se da strana subvencija postoji ako treća zemlja izravno ili neizravno dodjeljuje financijski doprinos kojim poduzeće koje se bavi gospodarskom djelatnošću na unutarnjem tržištu ostvaruje korist i koji je pravno ili činjenično ograničen na jedno ili više poduzeća ili na jednu ili više gospodarskih grana.
2. Za potrebe ove Uredbe financijski doprinos obuhvaća, među ostalim:
 - (a) prijenos sredstava ili obveza, kao što su dokapitalizacija, bespovratna sredstva, zajmovi, jamstva za zajmove, fiskalni poticaji, prijeboj operativnih gubitaka, nadoknada za financijske obveze koje su nametnula tijela javne vlasti, oprost duga, zamjena duga za vlasnički udio ili reprogramiranje duga;
 - (b) odricanje od inače dospjelih prihoda, kao što su oslobođenja od poreza ili dodjela posebnih ili isključivih prava bez primjerene naknade; ili
 - (c) pružanje robe ili usluga ili kupnju robe ili usluga.

Financijski doprinos treće zemlje uključuje financijski doprinos koji dodjeljuju:

- (a) središnja državna tijela i tijela javne vlasti na svim ostalim razinama;

- (b) strani javni subjekt čija se djelovanja mogu pripisati trećoj zemlji, uzimajući u obzir elemente poput značajki subjekta te pravnog i gospodarskog okružja koje prevladava u državi u kojoj subjekt djeluje, uključujući ulogu vlade u gospodarstvu; ili
- (c) privatni subjekt čija se djelovanja mogu pripisati trećoj zemlji, uzimajući u obzir sve relevantne okolnosti.

Članak 4.

Narušavanja na unutarnjem tržištu

1. Smatra se da postoji narušavanje na unutarnjem tržištu ako bi se stranom subvencijom mogao poboljšati konkurentski položaj poduzeća na unutarnjem tržištu i ako se na taj način tom stranom subvencijom stvarno ili moguće negativno utječe na tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu. Narušavanje na unutarnjem tržištu utvrđuje se na temelju pokazatelja koji osobito mogu uključivati sljedeće:
 - (a) iznos strane subvencije;
 - (b) prirodu strane subvencije;
 - (c) položaj poduzeća, uključujući njegovu veličinu, i dotičnih tržišta ili sektora;

- (d) razinu i razvoj gospodarske djelatnosti poduzeća na unutarnjem tržištu;
 - (e) svrhu strane subvencije i uvjete povezane s njom, kao i njezinu upotrebu na unutarnjem tržištu.
2. Ako ukupni iznos strane subvencije poduzeću tijekom bilo kojeg razdoblja od tri uzastopne godine ne premašuje 4 milijuna EUR, smatra se da nije vjerojatno da se tom stranom subvencijom narušava unutarnje tržište.
 3. Ako ukupni iznos strane subvencije poduzeću ne premašuje iznos *de minimis* potpore kako je definirana u članku 3. stavku 2. prvom podstavku Uredbe (EU) br. 1407/2013 po trećoj zemlji tijekom bilo kojeg razdoblja od tri uzastopne godine, smatra se da nije vjerojatno da se tom stranom subvencijom narušava unutarnje tržište.
 4. Može se smatrati da se stranom subvencijom ne narušava unutarnje tržište u mjeri u kojoj je njezin cilj otklanjanje štete uzrokovane prirodnim nepogodama ili izvanrednim događajima.

Članak 5.

Kategorije stranih subvencija za koje postoji najveća vjerojatnost da će narušiti unutarnje tržište

1. Za strane subvencije koje pripadaju jednoj od sljedećih kategorija postoji najveća vjerojatnost da će narušiti unutarnje tržište:
 - (a) strana subvencija dodijeljena poduzeću u teškoćama, odnosno poduzeću koje će bez subvencija u kratkoročnom ili srednjoročnom razdoblju vjerojatno prestati poslovati, osim ako postoji plan restrukturiranja koji može dovesti do dugoročne održivosti tog poduzeća i taj plan uključuje znatan vlastiti doprinos tog poduzeća;
 - (b) strana subvencija u obliku neograničenog jamstva za dugove ili obveze poduzeća, odnosno bez ograničenja u pogledu iznosa ili trajanja takvog jamstva;
 - (c) mjera financiranja izvoza koja nije u skladu sa Sporazumom OECD-a o službeno podupiranim izvoznim kreditima;
 - (d) strana subvencija kojom se izravno olakšava koncentracija;
 - (e) strana subvencija kojom se poduzeću omogućuje da podnese neopravdano povoljnu ponudu na temelju koje bi se poduzeću mogao dodijeliti relevantni ugovor.

2. Poduzeću koje je predmet ispitnog postupka daje se mogućnost da pruži relevantne informacije o tome narušava li strana subvencija koja pripada jednoj od kategorija utvrđenih u stavku 1. unutarnje tržište u posebnim okolnostima konkretnog slučaja.

Članak 6.

Test ravnoteže

1. Komisija može, na temelju primljenih informacija, odvagnuti negativne učinke strane subvencije u smislu narušavanja na unutarnjem tržištu, u skladu s člancima 4. i 5., i pozitivne učinke na razvoj relevantne subvencionirane gospodarske djelatnosti na unutarnjem tržištu, uzimajući pritom u obzir druge pozitivne učinke strane subvencije, kao što su širi pozitivni učinci u odnosu na relevantne ciljeve politike, a posebno ciljeve politike Unije.
2. Pri odlučivanju o nametanju korektivnih mjera ili prihvaćanju obveza Komisija uzima u obzir procjenu iz stavka 1. te prirodu i razinu tih korektivnih mjera ili obveza.

Članak 7.

Obveze i korektivne mjere

1. Komisija može nametnuti korektivne mjere kako bi se otklonilo narušavanje na unutarnjem tržištu koje je stvarno ili moguće uzrokovano stranom subvencijom, osim ako je u skladu sa stavkom 2. prihvatila obveze koje je ponudilo poduzeće koje je predmet ispitnog postupka.

2. Komisija može prihvatiti obveze koje je ponudilo poduzeće koje je predmet ispitnog postupka ako takve obveze u potpunosti i djelotvorno otklanjaju narušavanje na unutarnjem tržištu. Kada prihvaća takve obveze Komisija ih čini obvezujućima za poduzeće koje je predmet ispitnog postupka u odluci o obvezama u skladu s člankom 11. stavkom 3. Usklađenost poduzeća s dogovorenim obvezama prati se prema potrebi.
3. Obveze ili korektivne mjere moraju biti razmjerne i njima se u potpunosti i djelotvorno mora otklanjati narušavanje na unutarnjem tržištu koje je stvarno ili moguće uzrokovano stranom subvencijom.
4. Obveze ili korektivne mjere mogu se sastojati, među ostalim, od sljedećeg:
 - (a) pružanja pristupa pod poštenim, razumnim i nediskriminacijskim uvjetima infrastrukturi, među ostalim i istraživačkim objektima, proizvodnim kapacitetima ili ključnim postrojenjima, koja je stečena ili podržana stranim subvencijama kojima se narušava unutarnje tržište, osim ako je takav pristup već predviđen zakonodavstvom Unije;
 - (b) smanjenja kapaciteta ili prisutnosti na tržištu, među ostalim i privremenim ograničenjem komercijalne aktivnosti;
 - (c) suzdržavanja od određenih ulaganja;

- (d) licenciranja pod poštenim, razumnim i nediskriminacijskim uvjetima za imovinu stečenu ili razvijenu uz pomoć stranih subvencija;
 - (e) objavljivanja rezultata istraživanja i razvoja;
 - (f) otuđenja određene imovine;
 - (g) zahtijevanja od poduzeća da ponište dotičnu koncentraciju;
 - (h) povrata strane subvencije, zajedno s odgovarajućom kamatnom stopom, izračunanom u skladu s metodom utvrđenom u Uredbi Komisije (EZ) br. 794/2004¹;
 - (i) zahtijevanja od dotičnih poduzeća da prilagode svoju upravljačku strukturu.
5. Komisija, prema potrebi, uvodi zahtjeve u pogledu izvješćivanja i transparentnosti, uključujući periodično izvješćivanje o provedbi obveza i korektivnih mjera navedenih u stavku 4.
6. Ako poduzeće koje je predmet ispitnog postupka predloži povrat strane subvencije, zajedno s odgovarajućom kamatnom stopom, Komisija prihvaća taj povrat kao obvezu samo ako može utvrditi da je povrat transparentan, provjerljiv i djelotvoran, uzimajući pritom u obzir rizik od zaobilaženja.

¹ Uredba Komisije (EZ) br. 794/2004 od 21. travnja 2004. o provedbi Uredbe Vijeća (EU) 2015/1589 o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu članka 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL L 140, 30.4.2004., str. 1.).

Članak 8.

Informacije o budućim koncentracijama i postupcima javne nabave

U odlukama donesenima na temelju članaka 11., 25. i 31. te ako je to razmjerno i potrebno, od poduzeća koje je predmet ispitnog postupka može se zahtijevati da tijekom ograničenog razdoblja obavješćuje Komisiju o svojem sudjelovanju u koncentracijama ili postupcima javne nabave. Tim zahtjevom ne dovode se u pitanje obveze prijave na temelju članaka 21. i 29.

Poglavlje 2.

Preispitivanje po službenoj dužnosti i opće odredbe o preispitivanju stranih subvencija

Članak 9.

Preispitivanje stranih subvencija po službenoj dužnosti

1. Komisija može na vlastitu inicijativu ispitati informacije iz bilo kojeg izvora, među ostalim i iz država članica te od fizičke ili pravne osobe ili udruženja, o navodnim stranim subvencijama kojima se narušava unutarnje tržište.
2. Preispitivanja javnih nabava po službenoj dužnosti ograničena su na dodijeljene ugovore.

Takva preispitivanja ne smiju imati za posljedicu poništenje odluke o dodjeli ugovora ili raskid ugovora.

Članak 10.

Preliminarno preispitivanje

1. Ako Komisija smatra da informacije iz članka 9. upućuju na mogućnost postojanja strane subvencije kojom se narušava unutarnje tržište, Komisija prikuplja sve informacije koje smatra potrebnima kako bi preliminarno procijenila je li financijski doprinos koji se ispituje strana subvencija i narušava li se njime unutarnje tržište. U tu svrhu Komisija može osobito:
 - (a) zatražiti informacije u skladu s člankom 13.; i
 - (b) provoditi inspekcije unutar i izvan Unije u skladu s člankom 14. ili člankom 15.
2. Ako je država članica obavijestila Komisiju da je predviđen ili pokrenut odgovarajući nacionalni postupak, Komisija obavještuje tu državu članicu o početku preliminarnog preispitivanja. Posebno, Komisija obavještuje države članice koje su obavijestile Komisiju o nacionalnom postupku na temelju Uredbe (EU) 2019/452 o početku preliminarnog preispitivanja. Ako je preliminarno preispitivanje pokrenuto u vezi s postupkom javne nabave, Komisija obavještuje i dotičnog javnog naručitelja ili naručitelja.

3. Ako Komisija na temelju preliminarnog preispitivanja raspolaže dostatnim naznakama da je poduzeću dodijeljena strana subvencija kojom se narušava unutarnje tržište, ona:
- (a) donosi odluku o pokretanju temeljitog ispitnog postupka („odluka o pokretanju temeljitog ispitnog postupka”) u kojoj se sažimaju relevantna činjenična i pravna pitanja i koja uključuje preliminarnu procjenu o postojanju strane subvencije te je li došlo do stvarnog ili mogućeg narušavanja na unutarnjem tržištu;
 - (b) obavješćuje poduzeće koje je predmet ispitnog postupka;
 - (c) obavješćuje države članice i, ako je pokrenut temeljiti ispitni postupak u vezi s postupkom javne nabave, dotičnog javnog naručitelja ili naručitelja; i
 - (d) objavljuje obavijest u *Službenom listu Europske unije* u kojoj poziva na podnošenje stajališta u pisanom obliku i unutar roka koji je propisala Komisija.
4. Ako Komisija tijekom preliminarnog preispitivanja zaključi da ne postoje dostatne naznake za pokretanje temeljitog ispitnog postupka, bilo zbog nepostojanja strane subvencije ili zbog toga što ne postoje dostatne naznake stvarnog ili mogućeg narušavanja na unutarnjem tržištu, ona okončava preliminarno preispitivanje i obavješćuje o tome poduzeće koje je predmet ispitnog postupka te države članice koje su obaviještene na temelju stavka 2. te dotičnog javnog naručitelja ili naručitelja ako je preliminarno ispitivanje bilo pokrenuto u vezi s postupkom javne nabave.

Članak 11.

Temeljiti ispitni postupak

1. Tijekom temeljitog ispitnog postupka Komisija dodatno procjenjuje stranu subvenciju koja je utvrđena u odluci o pokretanju temeljitog ispitnog postupka i prikuplja sve informacije koje smatra potrebnima, u skladu s člancima 13., 14. i 15.
2. Ako Komisija na temelju članaka od 4. do 6. utvrdi da se stranom subvencijom narušava unutarnje tržište, ona može donijeti provedbeni akt u obliku odluke o nametanju korektivnih mjera („odluka o korektivnim mjerama”). Taj se provedbeni akt donosi u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 48. stavka 2.
3. Ako Komisija na temelju članaka od 4. do 6. utvrdi da se stranom subvencijom narušava unutarnje tržište a poduzeće koje je predmet ispitnog postupka ponudi da će preuzeti obveze koje Komisija smatra primjerenima i dostatnima za potpuno i djelotvorno otklanjanje narušavanja, ona može donijeti provedbeni akt u obliku odluke kako bi te obveze postale obvezujuće za poduzeće („odluka o obvezama”). Odluka o prihvatanju povrata strane subvencije u skladu s člankom 7. stavkom 6. smatra se odlukom o obvezama. Taj se provedbeni akt donosi u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 48. stavka 2.

4. Komisija donosi provedbeni akt u obliku odluke o nepodnošenju prigovora („odluka o nepodnošenju prigovora”) ako utvrdi:
- (a) da preliminarna procjena kako je utvrđena u njezinoj odluci o pokretanju temeljitog ispitnog postupka nije potvrđena; ili
 - (b) da pozitivni učinci, u smislu članka 6., nadmašuju narušavanje na unutarnjem tržištu.
- Taj se provedbeni akt donosi u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 48. stavka 2.
5. Komisija u najvećoj mogućoj mjeri nastoji donijeti odluku u roku od 18 mjeseci od pokretanja temeljitog ispitnog postupka.

Članak 12.

Privremene mjere

1. Kako bi se očuvalo tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu i spriječila nepopravljiva šteta, Komisija može donijeti provedbeni akt u obliku odluke kojom se određuju privremene mjere:
- (a) ako postoje dostatne naznake da je financijski doprinos strana subvencija i da se njime narušava unutarnje tržište; i

- (b) ako postoji opasnost od ozbiljne i nepopravljive štete za tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu.

Taj se provedbeni akt donosi u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 48. stavka 2.

2. Privremene mjere mogu se osobito, ali ne isključivo, sastojati od mjera navedenih u članku 7. stavku 4. točkama (a), (c) i (d). Privremene mjere ne smiju se poduzimati u pogledu postupaka javne nabave.
3. Privremene mjere primjenjuju se tijekom određenog razdoblja, koje se može produljiti ako je to potrebno i primjereno, ili do donošenja konačne odluke.

Članak 13.

Zahtjevi za informacije

1. Kako bi izvršila zadaće koje su joj dodijeljene ovom Uredbom, Komisija može zatražiti informacije u skladu s ovim člankom.
2. Komisija od poduzeća koje je predmet ispitnog postupka može zatražiti da pruži sve potrebne informacije, uključujući informacije o svojoj ponudi u postupku javne nabave.
3. Komisija također može zatražiti takve informacije od drugih poduzeća ili udruženja poduzeća, uključujući informacije o njihovim ponudama u postupcima javne nabave, uzimajući u obzir, na odgovarajući način, načelo proporcionalnosti.

4. Zahtjev za informacije na temelju stavka 2. ili 3. sadržava sljedeće:
- (a) navode o svojoj pravnoj osnovi i svrsi, o informacijama koje se zahtijevaju i odgovarajući rok u kojem se informacije moraju pružiti;
 - (b) izjavu o tome da bi se u slučaju da su dostavljene informacije netočne, nepotpune ili obmanjujuće mogle izreći novčane kazne ili odrediti periodični penali iz članka 17.;
 - (c) izjavu o tome da Komisija na temelju članka 16. zbog nesuradnje može donijeti odluku na temelju činjenica koje su joj dostupne.
5. Na zahtjev Komisije države članice pružaju joj sve informacije koje su joj potrebne za izvršavanje zadaća koje su joj dodijeljene ovom Uredbom. Stavak 4. točka (a) primjenjuje se *mutatis mutandis*.
6. Komisija može i od treće zemlje zatražiti da pruži sve potrebne informacije. Stavak 4. točke (a) i (c) primjenjuju se *mutatis mutandis*.
7. Komisija može obaviti razgovor s fizičkom ili pravnom osobom koja pristaje na razgovor u svrhu prikupljanja informacija koje se odnose na predmet ispitnog postupka. Ako se razgovor ne provodi u prostorima Komisije, telefonom ili drugim elektroničkim putem, Komisija prije razgovora:
- (a) obavješćuje državu članicu na čijem se državnom području treba obaviti razgovor; ili

- (b) pribavlja suglasnost treće zemlje na čijem se državnom području treba obaviti razgovor.

Članak 14.

Inspekcije unutar Unije

1. Kako bi izvršila zadaće koje su joj dodijeljene ovom Uredbom, Komisija može provoditi potrebne inspekcije poduzeća i udruženja poduzeća.
2. Ako Komisija provodi takvu inspekciju, službene osobe koje je Komisija ovlastila za provođenje inspekcije ovlaštene su:
 - (a) ući u sve prostore, na zemljišta i u prijevozna sredstva poduzeća ili udruženja poduzeća;
 - (b) pregledati poslovne knjige i drugu poslovnu dokumentaciju, bez obzira na medij na kojem su pohranjeni, pristupiti svim informacijama koje su dostupne subjektu koji je predmet inspekcije te uzeti ili zatražiti primjerke ili izvatke iz tih poslovnih knjiga ili te poslovne dokumentacije;
 - (c) zatražiti od bilo kojeg predstavnika ili člana osoblja poduzeća ili udruženja poduzeća objašnjenja u vezi s činjenicama ili dokumentima koji se odnose na predmet i svrhu inspekcije te zabilježiti odgovore;
 - (d) zapečatiti svaki poslovni prostor te poslovne knjige ili poslovnu dokumentaciju za vrijeme trajanja inspekcije i u opsegu koji je potreban za inspekciju.

3. Poduzeće ili udruženje poduzeća podvrgava se inspekcijama koje su naložene odlukom Komisije. Službene osobe i drugo prateće osoblje koje je Komisija ovlastila za provođenje inspekcije izvršavaju svoje ovlasti po predloženju odluke Komisije:
 - (a) u kojoj se navode predmet i svrha inspekcije;
 - (b) koja sadržava izjavu o tome da Komisija na temelju članka 16. zbog nesuradnje može donijeti odluku na temelju činjenica koje su joj dostupne;
 - (c) u kojoj se upućuje na mogućnost izricanja novčanih kazni ili određivanja periodičnih penala iz članka 17.; i
 - (d) u kojoj se navodi pravo na preispitivanje odluke pred Sudom na temelju članka 263. UFEU-a.
4. Komisija pravodobno prije početka inspekcije o njoj obavješćuje državu članicu na čijem se državnom području inspekcija treba provesti te je obavješćuje o datumu početka inspekcije.
5. Službene osobe te druge osobe koje je ovlastila ili imenovala država članica na čijem se državnom području inspekcija treba provesti, na zahtjev države članice ili Komisije aktivno pružaju pomoć službenim osobama i drugom pratećem osoblju koje je ovlastila Komisija. U tu svrhu imaju ovlasti navedene u stavku 2.

6. Ako službene osobe ili drugo prateće osoblje koje je ovlastila Komisija ustanove da se poduzeće ili udruženje poduzeća opire inspekciji u smislu ovog članka, država članica na čijem se državnom području inspekcija provodi pruža im potrebnu pomoć te prema potrebi traži pomoć policije ili istovrijednog tijela za izvršavanje zakonodavstva, kako bi im se omogućilo da provedu inspekciju. Ako je za pomoć predviđenu u ovom stavku prema nacionalnim pravilima potrebno odobrenje sudskog tijela, mora se podnijeti zahtjev za takvo odobrenje. Zahtjev za takvo odobrenje može se podnijeti i kao mjera predostrožnosti.
7. Na zahtjev Komisije država članica na svojem državnom području provodi sve inspekcije ili druge mjere za utvrđivanje činjenica u skladu sa svojim nacionalnim pravom kako bi utvrdila postoji li strana subvencija kojom se narušava unutarnje tržište.

Članak 15.

Inspekcije izvan Unije

Kako bi izvršila zadaće koje su joj dodijeljene ovom Uredbom, Komisija može provoditi inspekcije na državnom području treće zemlje pod uvjetom da je vlada te treće zemlje službeno obaviještena i nije podnijela prigovor na inspekciju. Komisija također može od poduzeća ili udruženja poduzeća zatražiti da daju svoju suglasnost za inspekciju. Članak 14. stavak 1., stavak 2. i stavak 3. točke (a) i (b) primjenjuju se *mutatis mutandis*.

Članak 16.

Nesuradnja

1. Komisija može donijeti odluku na temelju članka 10., članka 11., članka 25. stavka 3. točke (c) ili članka 31. stavka 2. na temelju dostupnih činjenica ako poduzeće koje je predmet ispitnog postupka ili treća zemlja koja je dodijelila stranu subvenciju:
 - (a) pruži nepotpune, netočne ili obmanjujuće informacije kao odgovor na zahtjev za informacije iz članka 13.;
 - (b) ne pruži tražene informacije unutar roka koji je propisala Komisija;
 - (c) odbije podvrgnuti se inspekciji Komisije unutar Unije ili izvan nje, naloženoj u skladu s člankom 14. ili člankom 15.; ili
 - (d) na neki drugi način ometa preliminarno preispitivanje ili temeljiti ispitni postupak.
2. Ako su poduzeće ili udruženje poduzeća, država članica ili treća zemlja Komisiji pružili netočne ili obmanjujuće informacije, te se informacije ne uzimaju u obzir.

3. Ako poduzeće, uključujući javno poduzeće pod izravnom ili neizravnom kontrolom države, ne pruži informacije koje su potrebne kako bi se utvrdilo ostvaruje li to poduzeće korist od financijskog doprinosa, može se smatrati da je to poduzeće ostvarilo takvu korist.
4. Pri uzimanju u obzir dostupnih činjenica rezultat postupka može biti nepovoljniji za poduzeće nego u slučaju da je surađivalo.

Članak 17.

Novčane kazne i periodični penali

1. Komisija može odlukom izreći novčane kazne ili odrediti periodične penale ako poduzeće ili udruženje poduzeća namjerno ili iz nepažnje:
 - (a) dostavi nepotpune, netočne ili obmanjujuće informacije kao odgovor na zahtjev za informacije u skladu s člankom 13. ili ne pruži informacije u propisanom roku;
 - (b) tijekom inspekcija u skladu s člankom 14. pruži na uvid nepotpune poslovne knjige ili drugu poslovnu dokumentaciju koji su zatraženi;
 - (c) kao odgovor na pitanje postavljeno u skladu s člankom 14. stavkom 2. točkom (c):
 - i. da netočan ili obmanjujući odgovor;

- ii. ne ispravi, unutar roka koji je odredila Komisija, netočan, nepotpun ili obmanjujući odgovor koji je dao član osoblja; ili
 - iii. ne da ili odbije dati potpuni odgovor o činjenicama koje se odnose na predmet i svrhu inspekcije koja je naložena odlukom donesenom na temelju članka 14. stavka 3.;
- (d) odbije podvrgnuti se inspekcijama koje su naložene u skladu s člankom 14. ili je skinulo pečate postavljene u skladu s člankom 14. stavkom 2. točkom (d); ili
 - (e) ne ispuni uvjete za uvid u spis predmeta ili uvjete objave koje je odredila Komisija na temelju članka 42. stavka 4.
- 2. Novčane kazne izrečene u skladu sa stavkom 1. ne smiju premašiti 1 % ukupnog prometa dotičnog poduzeća ili udruženja poduzeća u prethodnoj financijskoj godini.
 - 3. Periodični penali određeni u skladu sa stavkom 1. ne smiju premašiti 5 % vrijednosti prosječnog ukupnog dnevnog prometa dotičnog poduzeća ili udruženja poduzeća u prethodnoj financijskoj godini za svaki radni dan kašnjenja, računajući od dana utvrđenog u odluci, sve dok to poduzeće ili udruženje poduzeća ne dostavi potpune i točne informacije kako je zatražila Komisija ili dok se ne podvrgne inspekciji.
 - 4. Prije donošenja odluke u skladu sa stavkom 1. točkom (a) Komisija određuje krajnji rok od dva tjedna za zaprimanje informacija koje nedostaju od dotičnog poduzeća ili udruženja poduzeća.

5. Ako poduzeće ne postupi u skladu s odlukom o obvezama na temelju članka 11. stavka 3., odlukom kojom se određuju privremene mjere na temelju članka 12. ili odlukom o korektivnim mjerama na temelju članka 11. stavka 2., Komisija odlukom može:
- (a) izreći novčane kazne koje ne premašuju 10 % ukupnog prometa dotičnog poduzeća u prethodnoj financijskoj godini; ili
 - (b) odrediti periodične penale koji ne premašuju 5 % prosječnog ukupnog dnevnog prometa dotičnog poduzeća u prethodnoj financijskoj godini za svaki dan u kojem nije postupilo u skladu s navedenim odlukama, počevši od datuma odluke Komisije kojom se određuju takvi periodični penali, sve dok Komisija ne utvrdi da je dotično poduzeće postupilo u skladu s odlukom.
- Komisija također može izreći takve novčane kazne ili odrediti periodične penale ako poduzeće ne postupi u skladu s odlukom donesenom na temelju članka 11., članka 25. ili članka 31., prema kojoj je poduzeće na temelju članka 8. dužno obavijestiti Komisiju o svojem budućem sudjelovanju u koncentracijama ili postupcima javne nabave.
6. Pri određivanju iznosa novčane kazne ili periodičnih penala Komisija uzima u obzir prirodu, težinu i trajanje povrede, uzimajući u obzir načela proporcionalnosti i primjerenosti.

7. Ako je dotično poduzeće ili udruženje poduzeća ispunilo obvezu zbog čijeg su im neizvršavanja određeni periodični penali, Komisija može smanjiti konačan iznos periodičnog penala u usporedbi s iznosom koji je bio utvrđen u prvotnoj odluci o određivanju periodičnih penala.

Članak 18.

Opoziv

1. Komisija može opozvati odluku koju je donijela na temelju članka 11. stavka 2., stavka 3. ili stavka 4., članka 25. stavka 3. i članka 31. stavka 1., stavka 2. ili stavka 3. te donijeti novi provedbeni akt u obliku odluke u bilo kojem od sljedećih slučajeva:
- (a) ako poduzeće kojem je upućena prvotna odluka postupi protivno svojim obvezama ili nametnutim korektivnim mjerama;
 - (b) ako se prvotna odluka temeljila na nepotpunim, netočnim ili obmanjujućim informacijama;
 - (c) ako obveze ili korektivne mjere nisu djelotvorne.
- Taj se provedbeni akt donosi u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 48. stavka 2.
2. Opoziv i donošenje nove odluke Komisije u skladu sa stavkom 1. ne smiju utjecati na odluku javnog naručitelja ili naručitelja o dodjeli ugovora. Ne smiju utjecati ni na ugovor koji je već sklopljen nakon takve odluke o dodjeli.

Poglavlje 3.

Koncentracije

Članak 19.

Narušavanja na unutarnjem tržištu uzrokovana stranim subvencijama u koncentracijama

Prilikom procjenjivanja narušava li se stranom subvencijom u koncentraciji unutarnje tržište u smislu članka 4. ili članka 5. ta procjena ograničena je na dotičnu koncentraciju. U procjeni se uzimaju u obzir samo strane subvencije dodijeljene tijekom tri godine koje prethode sklapanju sporazuma, objavi javnog nadmetanja ili stjecanju kontrolnog udjela.

Članak 20.

Koncentracije i pragovi za prijavu

1. Za potrebe ove Uredbe smatra se da koncentracija postoji ako trajna promjena kontrole proizlazi iz bilo koje od dviju sljedećih situacija:
 - (a) spajanja dvaju ili više prethodno neovisnih poduzeća ili njihovih dijelova;
 - (b) situacije kada jedna osoba ili više njih koje već kontroliraju najmanje jedno poduzeće odnosno kada jedno poduzeće ili više njih, kupnjom vrijednosnih papira ili imovine, na temelju ugovora ili na bilo koji drugi način, steknu izravnu ili neizravnu kontrolu nad cijelim drugim poduzećem ili više njih odnosno nad dijelovima drugog poduzeća ili više njih.

2. Stvaranje zajedničkog pothvata koji na trajnoj osnovi obavlja sve funkcije samostalnoga gospodarskog subjekta jest koncentracija u smislu stavka 1.
3. Za potrebe ove Uredbe smatra se da koncentracija koja podliježe obvezi prijavljivanja postoji u okviru koncentracije:
 - (a) ako barem jedno od poduzeća koja se spajaju, stečeno poduzeće ili zajednički pothvat ima poslovni nastan u Uniji i ostvaruje ukupni promet u Uniji od najmanje 500 milijuna EUR; i
 - (b) ako su sljedećim poduzećima tijekom tri godine koje prethode sklapanju sporazuma, objavi javnog nadmetanja ili stjecanju kontrolnog udjela iz trećih zemalja dodijeljeni kombinirani ukupni financijski doprinosi u iznosu većem od 50 milijuna EUR:
 - i. u slučaju stjecanja, stjecatelju ili stjecateljima i stečenom poduzeću;
 - ii. u slučaju spajanja, poduzećima koja se spajaju;
 - iii. u slučaju zajedničkog pothvata, poduzećima koja stvaraju zajednički pothvat i zajedničkom pothvatu.

4. Smatra se da koncentracija ne postoji ako:

- (a) kreditne institucije ili druge financijske institucije ili osiguravajuća društva, čija redovna djelatnost uključuje transakcije i trgovanje vrijednosnim papirima za vlastiti račun ili za račun drugih, privremeno drže vrijednosne papire, koje su stekle u određenom poduzeću s ciljem njihove daljnje prodaje, pod uvjetom da se ne koriste glasačkim pravima povezanim s tim vrijednosnim papirima kako bi odredile tržišno postupanje tog poduzeća ili pod uvjetom da se takvim glasačkim pravima koriste samo s ciljem pripremanja otuđivanja cijelog tog poduzeća ili njegova dijela ili njegove imovine odnosno otuđivanja tih vrijednosnih papira te da se takvo otuđivanje provede u roku od godine dana od datuma stjecanja;
- (b) kontrolu stječe nositelj javne funkcije, u skladu s propisima pojedine države članice koji se odnose na stečaj, likvidaciju, nesolventnost, obustavu plaćanja, stečajnu nagodbu ili slične postupke;

- (c) operacije iz stavka 1. točke (b) provode financijska holding poduzeća kako su definirana u članku 2. točki 15. Direktive 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća¹ pod uvjetom da se glasačkim pravima povezanim s udjelima kojima raspolažu, osobito u odnosu na imenovanje članova upravljačkih i nadzornih tijela poduzeća u kojima imaju udjele, koriste samo kako bi se očuvala puna vrijednost tih ulaganja, a ne kako bi se izravno ili neizravno odredilo tržišno postupanje tih poduzeća.

Komisija može na zahtjev produljiti rok od godine dana iz prvog podstavka, točke (a) ako dotične institucije ili dotična društva mogu dokazati da otuđivanje nije bilo realno moguće u utvrđenom roku.

- 5. Kontrola se temelji na pravima, ugovorima ili bilo kojim drugim sredstvima koja, zasebno ili u kombinaciji te vodeći računa o činjeničnim ili pravnim okolnostima, daju mogućnost ostvarivanja prevladavajućeg utjecaja na poduzeće, posebno putem:
 - (a) vlasništva ili prava korištenja cjelokupne imovine određenog poduzeća ili njezina dijela;
 - (b) pravâ ili ugovorâ koji daju mogućnost ostvarivanja prevladavajućeg utjecaja na sastav, glasovanje ili odluke tijelâ određenog poduzeća.

¹ Direktiva 2013/34/EU Europskog parlamenta u Vijeća od 26. lipnja 2013. o godišnjim financijskim izvještajima, konsolidiranim financijskim izvještajima i povezanim izvješćima za određene vrste poduzeća, o izmjeni Direktive 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i o stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ (SL L 182, 29.6.2013., str. 19.).

6. Kontrolu stječu:
- (a) osobe ili poduzeća koji su nositelji prava ili su ovlašteni koristiti se pravima iz dotičnih ugovora; ili
 - (b) osobe ili poduzeća koji iako nisu nositelji takvih prava ili nisu ovlašteni koristiti se pravima iz takvih ugovora, imaju ovlast za ostvarivanje prava koja iz njih proizlaze.

Članak 21.

Prethodna prijava koncentracija

1. Koncentracije koje podliježu obvezi prijavljivanja prijavljuju se Komisiji prije njihove provedbe, a nakon sklapanja sporazuma, objave javnog nadmetanja ili stjecanja kontrolnog udjela.
2. Dotična poduzeća također mogu prijaviti predloženu koncentraciju kada Komisiji dokažu svoju namjeru sklapanja sporazuma u dobroj vjeri ili, u slučaju javnog nadmetanja, ako su javno objavila svoju namjeru da daju takvu ponudu, pod uvjetom da bi planirani sporazum ili planirana ponuda rezultirali koncentracijom koja podliježe obvezi prijavljivanja u skladu sa stavkom 1.
3. Koncentraciju koja se sastoji od spajanja u smislu članka 20. stavka 1. točke (a) ili od stjecanja zajedničke kontrole u smislu članka 20. stavka 1. točke (b) zajednički prijavljuju stranke koje sudjeluju u spajanju ili stranke koje stječu zajedničku kontrolu, ovisno o slučaju. U svim ostalim slučajevima prijavu podnosi osoba ili poduzeće koji stječu kontrolu nad cijelim poduzećem ili više njih odnosno nad dijelovima jednog poduzeća ili više njih.

4. Ako dotična poduzeća ne ispune svoju obvezu podnošenja prijave, Komisija može preispitati koncentraciju koja podliježe obvezi prijavljivanja u skladu s ovom Uredbom tako da zatraži prijavu te koncentracije. U tom slučaju Komisija nije vezana rokovima iz članka 24. stavaka 1. i 4.
5. Komisija može zatražiti prethodnu prijavu bilo koje koncentracije koja ne podliježe obvezi prijavljivanja u smislu članka 20. u bilo kojem trenutku prije njezine provedbe ako posumnja na to da su dotičnom poduzeću možda bile dodijeljene strane subvencije u razdoblju od tri godine prije nastanka koncentracije. Za potrebe ove Uredbe takva se koncentracija smatra koncentracijom koja podliježe obvezi prijavljivanja.

Članak 22.

Izračun prometa

1. Ukupni promet obuhvaća iznose koje su dotična poduzeća ostvarila u prethodnoj financijskoj godini od prodaje proizvoda i pružanja usluga u okviru svojih redovnih djelatnosti, nakon odbitka prodajnih rabata, poreza na dodanu vrijednost i drugih poreza koji su izravno povezani s prometom. Ukupni promet dotičnog poduzeća ne uključuje prodaju proizvoda ni pružanje usluga među poduzećima iz stavka 4.

Promet u Uniji obuhvaća proizvode koji se prodaju i usluge koje se pružaju poduzećima ili potrošačima u Uniji.

2. Odstupajući od stavka 1., ako se koncentracija sastoji od stjecanja dijelova jednog ili više poduzeća, bez obzira na to jesu li ti dijelovi pravne osobe, za prodavatelja ili prodavatelje uzima se u obzir samo promet povezan s dijelovima koji su obuhvaćeni koncentracijom.

Međutim, dvije ili više transakcija u smislu prvog podstavka ovog stavka, provedene unutar razdoblja od dvije godine između istih osoba ili poduzeća, smatraju se jednom te istom koncentracijom, koja je nastala na dan posljednje transakcije.

3. Umjesto prometa upotrebljava se sljedeće:
- (a) za kreditne institucije i druge financijske institucije, zbroj sljedećih stavki prihoda kako su definirane u Direktivi Vijeća 86/635/EEZ¹, nakon odbitka, prema potrebi, poreza na dodanu vrijednost i drugih poreza izravno povezanih s tim stavkama:
 - i. prihoda od kamata i sličnog prihoda;

¹ Direktiva Vijeća 86/635/EEZ od 8. prosinca 1986. o godišnjim financijskim izvještajima i konsolidiranim financijskim izvještajima banaka i drugih financijskih institucija (SL L 372, 31.12.1986., str. 1.).

- ii. prihoda od vrijednosnih papira:
 - prihoda od dionica i drugih vrijednosnih papira s promjenjivim prinosom,
 - prihoda od sudjelujućih udjela,
 - prihoda od dionica u povezanim poduzećima;
 - iii. prihoda od provizija;
 - iv. neto dobiti od financijskog poslovanja;
 - v. ostalih prihoda iz poslovanja;
- (b) za osiguravajuća društva, vrijednost zaračunanih bruto premija koja obuhvaća sve primljene iznose i iznose koji se potražuju s obzirom na ugovore o osiguranju koje su sklopila ta osiguravajuća društva ili koji su sklopljeni za njihov račun, uključujući isplaćene premije reosiguranja, nakon odbitka poreza i parafiskalnih doprinosa ili nameta obračunanih na iznose pojedinačnih premija ili ukupni opseg premija.

Za potrebe točke (a) za kreditnu instituciju ili financijsku instituciju promet u Uniji obuhvaća stavke prihoda, kako su definirane u toj točki, koje je primila podružnica ili odjel te institucije s poslovnim nastanom u Uniji.

Za potrebe točke (b) za osiguravajuće društvo promet u Uniji obuhvaća bruto premije primljene od rezidenata Unije.

4. Ne dovodeći u pitanje stavak 2., ukupni promet dotičnog poduzeća izračunava se zbrajanjem odgovarajućih prometa:
- (a) dotičnog poduzeća;
 - (b) poduzeća u kojima dotično poduzeće, izravno ili neizravno:
 - i. posjeduje više od polovine kapitala ili poslovne imovine;
 - ii. ima ovlast za korištenje više od polovice glasačkih prava;
 - iii. ima ovlast za imenovanje više od polovice članova nadzornog odbora, upravnog vijeća ili tijela koja pravno zastupaju ta poduzeća; ili
 - iv. ima pravo upravljanja poslovanjem tih poduzeća;
 - (c) poduzeća koja u dotičnom poduzeću imaju bilo koje od prava ili bilo koju od ovlasti iz točke (b);
 - (d) poduzeća u kojima poduzeće iz točke (c) ima bilo koje od prava ili bilo koju od ovlasti iz točke (b);
 - (e) poduzeća u kojima dva ili više poduzeća iz točaka od (a) do (d) zajednički imaju bilo koje od prava ili bilo koju od ovlasti iz točke (b).

5. Ako dotična poduzeća zajedno imaju prava ili ovlasti navedene u stavku 4. točki (b), pri izračunu ukupnog prometa dotičnih poduzeća:
- (a) uzima se u obzir promet proizišao iz prodaje proizvoda i pružanja usluga između zajedničkog poduzeća i bilo kojeg trećeg poduzeća, a taj se promet ravnomjerno raspodjeljuje među dotičnim poduzećima;
 - (b) ne uzima se u obzir promet proizišao iz prodaje proizvoda ili pružanja usluga između zajedničkog poduzeća i svakog od dotičnih poduzeća ili bilo kojeg drugog poduzeća povezanog s bilo kojim od njih, kao što je utvrđeno u stavku 4. točkama od (b) do (e).

Članak 23.

Agregiranje financijskih doprinosa

Ukupni financijski doprinos dotičnom poduzeću izračunava se zbrajanjem odgovarajućih financijskih doprinosa koje su treće zemlje dodijelile svim poduzećima iz članka 22. stavka 2. i članka 22. stavka 4. točaka od (a) do (e).

Članak 24.

Suspenzija koncentracijâ i rokovi

1. Koncentracija koja podliježe obvezi prijavljivanja ne smije se provesti prije nego što ju se prijavi.

Osim toga:

- (a) ako Komisija primi potpunu prijavu, koncentracija se ne smije provesti u razdoblju od 25 radnih dana nakon primitka te prijave;
- (b) ako Komisija pokrene temeljiti ispitni postupak najkasnije 25 radnih dana nakon primitka potpune prijave, koncentracija se ne smije provesti u razdoblju od 90 radnih dana od pokretanja temeljitog ispitnog postupka. Taj se rok produljuje za 15 radnih dana ako dotična poduzeća ponude da će preuzeti obveze na temelju članka 7. s ciljem otklanjanja narušavanja na unutarnjem tržištu;
- (c) ako je Komisija donijela odluku u skladu s člankom 25. stavkom 3. točkom (a) ili točkom (b), koncentracija se nakon toga smije provesti.

Rok iz točaka (a) i (b) započinje na radni dan koji slijedi nakon dana primitka potpune prijave ili na radni dan koji slijedi nakon dana donošenja relevantne odluke Komisije.

2. Stavkom 1. ne sprečava se provedba javnog nadmetanja ili niza transakcija vrijednosnim papirima, uključujući vrijednosne papire koji se mogu konvertirati u druge vrijednosne papire kojima se može trgovati na tržištu kao što je burza, čime se stječe kontrola od raznih prodavatelja, pod sljedećim uvjetima:
- (a) koncentracija je bez odgode prijavljena Komisiji na temelju članka 21.; i
 - (b) stjecatelj se ne koristi glasačkim pravima povezanim s dotičnim vrijednosnim papirima ili to čini samo da bi očuvao punu vrijednost svojih ulaganja na temelju odstupanja koje je Komisija odobrila u skladu sa stavkom 3. ovog članka.
3. Komisija može na zahtjev odobriti odstupanje od obveza utvrđenih u stavku 1. ili stavku 2. U zahtjevu za odobrenje odstupanja navode se razlozi za takav zahtjev. Pri odlučivanju o zahtjevu Komisija osobito uzima u obzir učinke suspenzije na jedno ili više poduzeća koji su uključeni u koncentraciju ili na treću stranu, kao i rizik koji koncentracija predstavlja za narušavanje na unutarnjem tržištu. Takvo se odstupanje može odobriti pod određenim uvjetima i obvezama kako bi se osiguralo da ne dođe do narušavanja na unutarnjem tržištu. Odstupanje se može zatražiti i odobriti u bilo kojem trenutku, prije prijavljivanja ili nakon transakcije.
4. Rokovi predviđeni u stavku 1. točki (b) ovog članka produljuju se ako dotična poduzeća podnesu zahtjev u tu svrhu najkasnije 15 radnih dana nakon pokretanja temeljitog ispitnog postupka na temelju članka 10. Dotična poduzeća mogu podnijeti samo jedan takav zahtjev.

Komisija, uz suglasnost dotičnih poduzeća, u bilo kojem trenutku nakon pokretanja temeljitog ispitnog postupka može produljiti rokove predviđene u stavku 1. točki (b) ovog članka.

Ukupno trajanje svakog produljenja odnosno svih produljenja na temelju ovog stavka ne smije premašiti 20 radnih dana.

5. Komisija može iznimno suspendirati rokove predviđene u stavku 1. ako poduzeća nisu dostavila potpune informacije koje je ona zatražila na temelju članka 13. ili ako su odbila podvrgnuti se inspekciji koja je naložena odlukom na temelju članka 14.
6. Komisija može donijeti odluku na temelju članka 25. stavka 3. a da pritom nije obvezna poštovati rokove iz stavaka 1. i 4. ovog članka:
 - (a) ako utvrdi da je koncentracija provedena protivno obvezama povezanima s odlukom donesenom na temelju članka 25. stavka 3. točke (a); ili
 - (b) ako je odluka opozvana na temelju članka 25. stavka 1.
7. Svaka transakcija izvršena protivno stavku 1. smatra se valjanom tek nakon donošenja odluke na temelju članka 25. stavka 3.

8. Ovaj članak ne utječe na valjanost transakcija vrijednosnim papirima, uključujući vrijednosne papire koji se mogu konvertirati u druge vrijednosne papire kojima se može trgovati na tržištu kao što je burza, osim ako su kupac i prodavatelj znali ili su trebali znati da je transakcija izvršena protivno stavku 1.

Članak 25.

Postupovna pravila primjenjiva na preliminarno preispitivanje i temeljiti ispitni postupak prijavljenih koncentracija

1. Na prijavljene koncentracije primjenjuju se članak 10., članak 11. stavci 1., 3. i 4., članci od 12. do 16. i članak 18.
2. Komisija može pokrenuti temeljiti ispitni postupak u skladu s člankom 10. stavkom 3. najkasnije 25 radnih dana nakon primitka potpune prijave.
3. Nakon temeljitog ispitnog postupka Komisija donosi provedbeni akt u obliku jedne od sljedećih odluka:
 - (a) odluke o obvezama na temelju članka 11. stavka 3.;
 - (b) odluke o nepodnošenju prigovora na temelju članka 11. stavka 4.; ili
 - (c) odluke o zabrani koncentracije ako utvrdi da se stranom subvencijom narušava unutarnje tržište na temelju članaka od 4. do 6.

Ti se provedbeni akti donose u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 48. stavka 2.

4. Odluke na temelju stavka 3. donose se u roku od 90 radnih dana nakon pokretanja temeljitog ispitnog postupka, a taj se rok produljuje ovisno o slučaju na temelju članka 24. stavka 1. točke (b) te stavaka 4. i 5. Ako Komisija ne donese odluku u tom roku, dotičnim poduzećima dopušteno je provesti koncentraciju.
5. U svakom zahtjevu za informacije koji uputi poduzeću Komisija navodi hoće li rokovi biti suspendirani na temelju članka 24. stavka 5. u slučaju da poduzeće ne dostavi potpune informacije u propisanom roku.
6. Ako utvrdi da je koncentracija koja podliježe obvezi prijavljivanja na temelju članka 21. stavka 1. ili koja je prijavljena na zahtjev Komisije na temelju članka 21. stavka 5. već provedena i da se stranim subvencijama u toj koncentraciji narušava unutarnje tržište na temelju članaka 4., 5. i 6., Komisija može donijeti jednu od sljedećih mjera:
 - (a) zahtijevati od dotičnih poduzeća da ponište koncentraciju, posebno poništavanjem spajanja ili otuđivanjem svih stečenih udjela ili sve stečene imovine, kako bi se ponovo uspostavilo stanje prije provedbe koncentracije; ili ako uspostava prijašnjeg stanja nije moguća poništavanjem koncentracije, donijeti bilo koju drugu odgovarajuću mjeru kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri uspostavilo takvo prijašnje stanje;

- (b) naložiti bilo koju drugu odgovarajuću mjeru kako bi se osiguralo da dotična poduzeća ponište koncentraciju ili poduzmu druge mjere za uspostavljanje prijašnjeg stanja, kao što se zahtijeva u odluci Komisije.

Komisija može nametnuti mjere iz točaka (a) i (b) ovog stavka u odluci na temelju stavka 3. točke (c) ovog članka ili zasebnom odlukom.

Komisija može donijeti, provedbenim aktom u obliku odluke, bilo koju od mjera iz točke (a) ili točke (b) ovog stavka ako utvrdi da je koncentracija provedena protivno odluci donesenoj na temelju stavka 3. točke (a) ovog članka u kojoj je utvrđeno da bi u slučaju izostanka tih obveza koncentracija ispunjavala kriterij utvrđen u stavku 3. točki (c) ovog članka.

Ti se provedbeni akti donose u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 48. stavka 2.

- 7. Komisija može također donijeti provedbeni akt u obliku odluke kojom se određuju privremene mjere iz članka 12.:

- (a) ako je koncentracija provedena protivno članku 21.;
- (b) ako je koncentracija provedena protivno odluci o obvezama iz stavka 3. točke (a) ovog članka.

Ti se provedbeni akti donose u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 48. stavka 2.

Članak 26.

Novčane kazne i periodični penali primjenjivi na koncentracije

1. Komisija može izreći novčane kazne ili odrediti periodične penale kako je utvrđeno u članku 17.
2. Komisija odlukom može dotičnim poduzećima također izreći novčane kazne koje ne smiju premašiti 1 % njihova ukupnog prometa u prethodnoj financijskoj godini ako ta poduzeća u prijavi na temelju članka 21. ili njezinoj dopuni namjerno ili iz nepažnje dostave netočne ili obmanjujuće informacije.
3. Komisija odlukom može dotičnim poduzećima također izreći novčane kazne koje ne smiju premašiti 10 % njihova ukupnog prometa u prethodnoj financijskoj godini ako ta poduzeća namjerno ili iz nepažnje:
 - (a) ne prijave koncentraciju koja podliježe obvezi prijavljivanja u skladu s člankom 21. prije njezine provedbe, osim ako im je to izričito odobreno u skladu s člankom 24.;
 - (b) provedu prijavljenu koncentraciju protivno članku 24.;
 - (c) provedu prijavljenu koncentraciju koja je zabranjena u skladu s člankom 25. stavkom 3. točkom (c);
 - (d) zaobiđu ili pokušaju zaobići zahtjeve u pogledu prijavljivanja, kako je navedeno u članku 39. stavku 1.

Poglavlje 4.

Postupci javne nabave

Članak 27.

Strane subvencije kojima se narušava unutarnje tržište u kontekstu postupaka javne nabave

Stranim subvencijama kojima se uzrokuje ili bi se moglo uzrokovati narušavanje u postupku javne nabave smatraju se strane subvencije kojima se poduzeću omogućuje podnošenje ponude koja je neopravdano povoljna s obzirom na dotične radove, robu ili usluge. Procjena na temelju članka 4. o tome postoji li narušavanje na unutarnjem tržištu i o tome je li ponuda neopravdano povoljna s obzirom na dotične radove, robu ili usluge ograničena je na dotični postupak javne nabave.

U procjeni se uzimaju u obzir samo strane subvencije dodijeljene tijekom tri godine prije podnošenja prijave.

Članak 28.

Pragovi za prijavu u postupcima javne nabave

1. Za potrebe ove Uredbe smatra se da strani financijski doprinos koji podliježe obvezi prijavljivanja u postupku javne nabave postoji ako:
 - (a) procijenjena vrijednost te javne nabave ili okvirnog sporazuma bez PDV-a, izračunana u skladu s odredbama utvrđenima u članku 8. Direktive 2014/23/EU, članku 5. Direktive 2014/24/EU i članku 16. Direktive 2014/25/EU, ili posebne nabave u okviru dinamičkog sustava nabave, jednaka je ili veća od 250 milijuna EUR; i
 - (b) gospodarskom subjektu, uključujući njegova društva kćeri bez poslovne autonomije, njegova holding društva i, ako je to primjenjivo, njegove glavne podugovaratelje i glavne dobavljače uključene u istu ponudu u postupku javne nabave, tijekom tri godine prije prijave ili, ako je to primjenjivo, ažurirane prijave, dodijeljeni su ukupni financijski doprinosi jednaki ili veći od 4 milijuna EUR po trećoj zemlji.

2. Ako javni naručitelj ili naručitelj odluči podijeliti nabavu u grupe, smatra se da strani financijski doprinos koji podliježe obvezi prijavljivanja u postupku javne nabave postoji ako procijenjena vrijednost nabave bez PDV-a premašuje prag utvrđen u stavku 1. točki (a), a vrijednost grupe ili ukupna vrijednost svih grupa za koje ponuditelj podnosi ponudu jednaka je ili veća od 125 milijuna EUR, a strani financijski doprinos jednak je pragu utvrđenom u stavku 1. točki (b) ili veći od njega.
3. Postupci za dodjelu ugovora obuhvaćeni područjem primjene Direktive 2009/81/EZ nisu obuhvaćeni ovim poglavljem.
4. Postupci za dodjelu ugovora predviđeni člankom 32. stavkom 2. točkom (c) Direktive 2014/24/EU i člankom 50. točkom (d) Direktive 2014/25/EU obuhvaćeni su odredbama poglavlja 2. ove Uredbe i isključeni su iz primjene poglavlja 4. ove Uredbe.

5. Odstupajući od članka 29. stavka 1., ako radove, robu ili usluge može isporučiti samo određeni gospodarski subjekt, u skladu s člankom 31. stavkom 4. Direktive 2014/23/EU, člankom 32. stavkom 2. točkom (b) Direktive 2014/24/EU i člankom 50. točkom (c) Direktive 2014/25/EU i ako je procijenjena vrijednost ugovora jednaka ili veća od vrijednosti utvrđene u stavku 1. točki (a) ovog članka, gospodarski subjekti koji su podnijeli ponudu ili zahtjev za sudjelovanje obavješćuju Komisiju o svim stranim financijskim doprinosima ako je ispunjen uvjet utvrđen u stavku 1. točki (b) ovog članka. Ne dovodeći u pitanje mogućnost pokretanja preispitivanja na temelju poglavlja 2. ove Uredbe, podnošenje takvih informacija ne smatra se prijavom i ne podliježe ispitnim postupcima na temelju ovog poglavlja.
6. Javni naručitelj ili naručitelj u obavijesti o nadmetanju ili, ako se provodi postupak bez prethodne objave, u dokumentaciji o nabavi navodi da gospodarski subjekti podliježu obvezi prijavljivanja kako je utvrđena u članku 29. Međutim, izostankom takvog navoda ne dovodi se u pitanje primjena ove Uredbe na ugovore obuhvaćene njezinim područjem primjene.

Članak 29.

*Prethodna prijava stranih financijskih doprinosa u kontekstu postupaka javne nabave
ili izjava u vezi sa stranim financijskim doprinosima u kontekstu postupaka javne nabave*

1. Ako su ispunjeni uvjeti za prijavu financijskih doprinosa u skladu s člankom 28. stavcima 1. i 2., gospodarski subjekti koji sudjeluju u postupku javne nabave prijavljuju javnom naručitelju ili naručitelju sve strane financijske doprinose kako su definirani u članku 28. stavku 1. točki (b). U svim ostalim slučajevima gospodarski subjekti navode u izjavi sve primljene strane financijske doprinose i potvrđuju da primljeni strani financijski doprinosi ne podliježu obvezi prijavljivanja u skladu s člankom 28. stavkom 1. točkom (b). U otvorenom postupku javne nabave prijava ili izjava podnosi se samo jedanput, zajedno s ponudom. U postupku javne nabave koji se sastoji od više faza prijava ili izjava podnosi se dvaput, prvi put zajedno sa zahtjevom za sudjelovanje, a potom u obliku ažurirane prijave ili ažurirane izjave zajedno s podnesenom ponudom ili konačnom ponudom.
2. Nakon što je prijava ili izjava podnesena, javni naručitelj ili naručitelj bez odgode je prosljeđuje Komisiji.

3. Ako se prijava ili izjava ne nalazi u zahtjevu za sudjelovanje ili ponudi, javni naručitelj ili naručitelj može zahtijevati od dotičnih gospodarskih subjekata da dostave relevantni dokument u roku od 10 radnih dana. Javni naručitelj ili naručitelj proglašava nepravilnima i odbija ponude ili zahtjeve za sudjelovanje gospodarskih subjekata koji podliježu obvezama utvrđenima u ovom članku, a u konačnici im nije priložena prijava ili izjava podnesena u skladu sa stavkom 1. usprkos zahtjevu koji je uputio javni naručitelj ili naručitelj u skladu s ovim stavkom. Javni naručitelj ili naručitelj o tom odbijanju obavješćuje Komisiju.
4. Komisija bez nepotrebne odgode ispituje sadržaj primljene prijave. Ako Komisija utvrdi da je prijava nepotpuna, o tome obavješćuje javnog naručitelja ili naručitelja i dotični gospodarski subjekt te zahtijeva da gospodarski subjekt upotpuni sadržaj svoje prijave u roku od 10 radnih dana. Ako prijava priložena ponudi ili zahtjevu za sudjelovanje ostane nepotpuna usprkos zahtjevu koji je uputila Komisija u skladu s ovim stavkom, Komisija donosi odluku u kojoj tu ponudu proglašava nepravilnom. U toj odluci Komisija također od javnog naručitelja ili naručitelja zahtijeva da donese odluku o odbijanju takve nepravilne ponude ili takvog nepravilnog zahtjeva za sudjelovanje.

5. Obveza prijavljivanja stranih financijskih doprinosa u skladu s ovim člankom primjenjuje se na gospodarske subjekte, skupine gospodarskih subjekata iz članka 26. stavka 2. Direktive 2014/23/EU, članka 19. stavka 2. Direktive 2014/24/EU i članka 37. stavka 2. Direktive 2014/25/EU, kao i na glavne podugovaratelje i glavne dobavljače koji su poznati u trenutku podnošenja potpune prijave ili izjave odnosno potpune ažurirane prijave ili izjave. Za potrebe ove Uredbe podugovaratelj ili dobavljač smatra se glavnim podugovarateljem ili glavnim dobavljačem ako njegovo sudjelovanje osigurava ključne elemente izvršenja ugovora i u svakom slučaju ako ekonomski udio njegova doprinosa premašuje 20 % vrijednosti podnesene ponude.
6. U ime skupina gospodarskih subjekata, glavnih podugovaratelja i glavnih dobavljača podnošenje prijave ili izjave osigurava glavni ugovaratelj u smislu direktiva 2014/24/EU i 2014/25/EU ili glavni koncesionar u smislu Direktive 2014/23/EU. Za potrebe članka 33. glavni ugovaratelj ili glavni koncesionar odgovoran je samo za istinitost podataka povezanih s vlastitim stranim financijskim doprinosima.

7. Ako javni naručitelj ili naručitelj koji ispituje ponude posumnja na postojanje stranih subvencija, iako je podnesena izjava, o takvim sumnjama bez odgode obavješćuje Komisiju. Ne dovodeći u pitanje ovlasti javnih naručitelja ili naručitelja utvrđene u direktivama 2014/24/EU i 2014/25/EU, za ispitivanje je li određena ponuda izuzetno niska, javni naručitelj ili naručitelj ne provodi procjenu je li ponuda izuzetno niska ako bi se takva procjena pokrenula samo na temelju sumnji koje ukazuju na moguće postojanje stranih subvencija. Ako Komisija zaključi da ne postoji neopravdano povoljna ponuda u smislu ove Uredbe, o tome obavješćuje dotičnog javnog naručitelja ili naručitelja. Druge pravne ili fizičke osobe mogu Komisiji dostaviti sve informacije u vezi sa stranim subvencijama kojima se narušava unutarnje tržište te mogu iznijeti svaku sumnju o tome da je možda podnesena lažna izjava.

8. Ne dovodeći u pitanje mogućnost da Komisija pokrene postupak po službenoj dužnosti, ako Komisija posumnja da je gospodarski subjekt možda ostvario korist od stranih subvencija u razdoblju od tri godine prije podnošenja ponude ili zahtjeva za sudjelovanje u postupku javne nabave, ona prije dodjele ugovora može zatražiti prijavu stranih financijskih doprinosa koje su tom gospodarskom subjektu dodijelile treće zemlje u bilo kojem postupku javne nabave koji ne podliježu obvezi prijavljivanja u skladu s člankom 28. stavkom 1. ili koji je obuhvaćen područjem primjene članka 30. stavka 4. Ako je Komisija zatražila prijavu takvog financijskog doprinosa, financijski doprinos smatra se stranim financijskim doprinosom koji podliježe obvezi prijavljivanja u postupku javne nabave i podliježe odredbama utvrđenima u poglavlju 4.

Članak 30.

Postupovna pravila primjenjiva na preliminarno preispitivanje i temeljiti ispitni postupak prijavljenih financijskih doprinosa u postupcima javne nabave

1. Na prijavljene financijske doprinose u postupcima javne nabave primjenjuju se članak 10., članak 11. stavci 1., 3. i 4. te članci 13., 14., 15., 16., 18. i 23.

2. Komisija provodi preliminarno preispitivanje najkasnije 20 radnih dana nakon što primi potpunu prijavu. U propisno obrazloženim slučajevima Komisija taj rok može produljiti jedanput, za 10 radnih dana.
3. Komisija unutar roka za dovršetak preliminarnog preispitivanja odlučuje hoće li pokrenuti temeljiti ispitni postupak i o tome bez odgode obavješćuje dotični gospodarski subjekt i javnog naručitelja ili naručitelja.
4. Ako je Komisija okončala preliminarno preispitivanje bez donošenja odluke te primi nove informacije koje je navedu da posumnja kako je podnesena prijava ili izjava bila nepotpuna, ili ako se takva prijava ili izjava ne proslijedi Komisiji, ona može zatražiti dodatne informacije u skladu s člankom 29. stavkom 4. Komisija na temelju tih novih informacija može ponovno pokrenuti preliminarno preispitivanje. Ako je preliminarno preispitivanje pokrenuto na temelju ovog poglavlja, i ne dovodeći u pitanje mogućnost pokretanja preliminarnog preispitivanja na temelju poglavlja 2., ako se pokaže potreba za time, polazište za utvrđivanje trajanja preliminarnog preispitivanja jest Komisijin primitak nove prijave ili nove izjave.
5. Komisija može donijeti odluku o okončanju temeljitog ispitnog postupka najkasnije 110 radnih dana nakon što je primila potpunu prijavu. To razdoblje može se produljiti jedanput, za 20 radnih dana, nakon savjetovanja s javnim naručiteljem ili naručiteljem, u propisno obrazloženim iznimnim slučajevima, što uključuje ispitne postupke iz stavka 6. ili u slučajevima iz članka 16. stavka 1. točaka (a) i (b).

6. Odstupajući od stavka 2., ako je postupak javne nabave postupak koji se sastoji od više faza, Komisija ispituje potpunu prijavu podnesenu zajedno sa zahtjevom za sudjelovanje u roku od 20 radnih dana od primitka te prijave bez okončavanja preliminarnog preispitivanja ili donošenja odluke o pokretanju temeljitog ispitnog postupka. Nakon isteka roka od 20 radnih dana preliminarno preispitivanje suspendira se do podnošenja konačne ponude ili ponude u slučaju ograničenog postupka. Nakon što je podnesena ponuda ili konačna ponuda koja sadržava potpunu ažuriranu prijavu, preliminarno preispitivanje nastavlja se, a Komisija ima 20 radnih dana za njegov dovršetak, uzimajući u obzir sve dodatne informacije. Komisija u roku od 90 radnih dana od podnošenja potpune ažurirane prijave donosi odluku o okončanju svakog temeljitog ispitnog postupka koji je uslijedio.

Članak 31.

Odluke Komisije

1. Ako Komisija nakon temeljitog ispitnog postupka utvrdi da gospodarski subjekt ostvaruje korist od strane subvencije kojom se narušava unutarnje tržište na temelju članka 4., 5. i 6. i ako dotični gospodarski subjekt ponudi preuzimanje obveza kojima se u potpunosti i djelotvorno otklanja narušavanje na unutarnjem tržištu, Komisija donosi provedbeni akt u obliku odluke o obvezama na temelju članka 11. stavka 3. Taj se provedbeni akt donosi u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 48. stavka 2.

2. Ako dotični gospodarski subjekt ne ponudi preuzimanje obveza ili ako Komisija smatra da obveze iz stavka 1. nisu ni prikladne ni dostatne za potpuno i djelotvorno otklanjanje narušavanja, Komisija donosi provedbeni akt u obliku odluke kojom se zabranjuje dodjela ugovora dotičnom gospodarskom subjektu („odluka o zabrani dodjele ugovora”). Taj se provedbeni akt donosi u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 48. stavka 2. Slijedom te odluke javni naručitelj ili naručitelj odbija ponudu.
3. Ako Komisija nakon temeljitog ispitnog postupka ne utvrdi da gospodarski subjekt ostvaruje korist od strane subvencije kojom se narušava unutarnje tržište, ona donosi provedbeni akt u obliku odluke na temelju članka 11. stavka 4. Taj se provedbeni akt donosi u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 48. stavka 2.
4. Procjena u skladu s člankom 6. ne smije dovesti do izmjene ponude ili konačne ponude koju je podnio gospodarski subjekt, a koja nije usklađena s pravom Unije.

Članak 32.

Evaluacije u postupcima javne nabave koje uključuju prijavu i suspenziju dodjele ugovora

1. Tijekom preliminarne preispitivanja i temeljitog ispitnog postupka mogu se nastaviti svi postupovni koraci u postupku javne nabave osim dodjele ugovora.

2. Ako Komisija odluči pokrenuti temeljiti ispitni postupak na temelju članka 30. stavka 3., ugovor se ne dodjeljuje gospodarskom subjektu koji je podnio prijavu u skladu s člankom 29. sve dok Komisija ne donese odluku u skladu s člankom 31. stavkom 3. ili dok ne isteknu rokovi utvrđeni u članku 30. stavku 5. ili stavku 6. Ako Komisija ne donese odluku u primjenjivom roku, ugovor se može dodijeliti bilo kojem gospodarskom subjektu, među ostalim i gospodarskom subjektu koji je podnio prijavu.
3. Ako javni naručitelj ili naručitelj utvrdi da je ekonomski najpovoljniju ponudu podnio gospodarski subjekt koji je podnio izjavu u smislu članka 29. te ako Komisija nije otvorila preispitivanje u skladu s člankom 29. stavkom 8., člankom 30. stavkom 3. ili stavkom 4., ugovor se može dodijeliti gospodarskom subjektu koji je podnio takvu ponudu prije nego što Komisija donese bilo koju od odluka iz članka 31. ili prije isteka rokova utvrđenih u članku 30. stavku 2., stavku 5. ili stavku 6. ili prije nego što Komisija donese bilo koju od odluka iz članka 31. u vezi s drugim ponudama koje su predmet ispitnog postupka.
4. Ako Komisija donese odluku u skladu s člankom 31. stavkom 2. u vezi s ponudom za koju je javni naručitelj ili naručitelj utvrdio da je ekonomski najpovoljnija ponuda, ugovor se može dodijeliti gospodarskom subjektu koji ne podliježe odluci na temelju članka 31. stavka 2. i koji je podnio sljedeću najpovoljniju ponudu.
5. Ako Komisija donese odluku u skladu s člankom 31. stavkom 1. ili stavkom 3., ugovor se može dodijeliti bilo kojem gospodarskom subjektu koji je podnio ekonomski najpovoljniju ponudu, među ostalim i gospodarskom subjektu koji je podnio prijavu na temelju članka 29.

6. Javni naručitelj ili naručitelj bez nepotrebne odgode obavješćuje Komisiju o svakoj odluci koja se odnosi na poništenje postupka javne nabave, odbijanje ponude ili zahtjeva za sudjelovanje dotičnog gospodarskog subjekta, podnošenje nove ponude dotičnog gospodarskog subjekta ili dodjelu ugovora.
7. Načela kojima se uređuju postupci javne nabave, uključujući načela proporcionalnosti, zabrane diskriminacije, jednakog postupanja, transparentnosti i tržišnog natjecanja poštuju se u odnosu na sve gospodarske subjekte uključene u postupak javne nabave.
Ispitni postupak stranih subvencija na temelju ove Uredbe ne smije dovesti do toga da javni naručitelj ili naručitelj prema dotičnim gospodarskim subjektima postupi na način koji je protivan tim načelima. Zahtjevi u pogledu okoliša, socijalni zahtjevi i zahtjevi u području rada primjenjuju se na gospodarske subjekte u skladu s direktivama 2014/23/EU, 2014/24/EU i 2014/25/EU ili drugim pravom Unije.
8. Rokovi iz ovog poglavlja počinju teći na radni dan koji slijedi nakon dana primitka prijave ili nakon dana donošenja relevantne odluke Komisije.

Članak 33.

Novčane kazne i periodični penali primjenjivi na financijske doprinose u kontekstu postupaka javne nabave

1. Komisija može izricati novčane kazne ili određivati periodične penale kako je utvrđeno u članku 17.

2. Komisija odlukom može dotičnim gospodarskim subjektima također izreći novčane kazne koje ne smiju premašiti 1 % njihova ukupnog prometa u prethodnoj financijskoj godini ako ti gospodarski subjekti namjerno ili iz nepažnje dostave netočne ili obmanjujuće informacije u prijavi na temelju članka 29. ili njezinoj dopuni ili izjavi na temelju članka 29. ili njezinoj dopuni.
3. Komisija odlukom može dotičnim gospodarskim subjektima izreći novčane kazne koje ne smiju premašiti 10 % njihova ukupnog prometa u prethodnoj financijskoj godini ako ti gospodarski subjekti namjerno ili iz nepažnje:
 - (a) ne prijave strane financijske doprinose u skladu s člankom 29. tijekom postupka javne nabave;
 - (b) zaobiđu ili pokušaju zaobići zahtjeve u pogledu prijavljivanja, kako je navedeno u članku 39. stavku 1.

Poglavlje 5.

Zajedničke postupovne odredbe

Članak 34.

Odnos između postupaka

1. Financijski doprinos prijavljen u kontekstu koncentracije na temelju članka 21. ili u kontekstu javne nabave na temelju članka 29. može biti relevantan u vezi s nekom drugom gospodarskom djelatnošću i procjenjivati se na temelju ove Uredbe.
2. Financijski doprinos procijenjen u kontekstu postupka po službenoj dužnosti u vezi s određenom gospodarskom djelatnošću na temelju članka 10. ili članka 11. može biti relevantan u vezi s nekom drugom gospodarskom djelatnošću i procjenjivati se na temelju ove Uredbe.

Članak 35.

Priopćavanje informacija

1. Ako država članica smatra da bi mogla postojati strana subvencija i da bi se njome moglo narušiti unutarnje tržište, dostavlja informacije o tome Komisiji. Komisija može na temelju tih informacija odlučiti pokrenuti preliminarno preispitivanje na temelju članka 10. ili zatražiti prijavu na temelju članka 21. stavka 5. ili članka 29. stavka 8.

2. Fizička ili pravna osoba ili udruženje može Komisiji priopćiti sve informacije koje bi mogli imati o stranim subvencijama kojima bi se moglo narušiti unutarnje tržište. Komisija može na temelju tih informacija odlučiti pokrenuti preliminarno preispitivanje na temelju članka 10. ili zatražiti prijavu na temelju članka 21. stavka 5. ili članka 29. stavka 8.
3. Komisija državama članicama i dotičnim javnim naručiteljima ili naručiteljima stavlja na raspolaganje, u za to namijenjenoj elektroničkoj bazi podataka, verzije koje nisu povjerljive svih odluka donesenih na temelju ove Uredbe.

Članak 36.

Istraživanje tržišta

1. Ako na temelju informacija kojima Komisija raspolaže postoji opravdana sumnja da bi strane subvencije u određenom sektoru, za određenu vrstu gospodarske djelatnosti ili na temelju određenog subvencijskog instrumenta mogle narušiti unutarnje tržište, Komisija može provesti istraživanje tržišta u vezi s određenim sektorom, određenom vrstom gospodarske djelatnosti ili upotrebom dotičnog subvencijskog instrumenta. Tijekom tog istraživanja tržišta Komisija može zatražiti da dotična poduzeća ili udruženja poduzeća dostave potrebne informacije te može provesti potrebne inspekcije. Komisija također može zatražiti od država članica ili dotične treće zemlje da dostave informacije.
2. Komisija, prema potrebi, objavljuje izvješće o rezultatima svojeg istraživanja tržišta u vezi s određenim sektorima, određenim vrstama gospodarskih djelatnosti ili određenim subvencijskim instrumentima te traži komentare

3. Komisija se može koristiti informacijama dobivenima u takvim istraživanjima tržišta u okviru postupaka na temelju ove Uredbe.
4. Članci 13., 14., 15. i 17. primjenjuju se na istraživanja tržišta.

Članak 37.

Dijalog s trećim zemljama

1. Ako nakon istraživanja tržišta na temelju članka 36. Komisija posumnja na postojanje opetovanih stranih subvencija kojima se narušava unutarnje tržište ili ako su tijekom više mjera izvršavanja u okviru ove Uredbe utvrđene strane subvencije kojima se narušava unutarnje tržište koje je dodijelila ista treća zemlja, Komisija može započeti dijalog s dotičnom trećom zemljom kako bi istražila mogućnosti čiji je cilj obustava ili izmjena takvih subvencija radi uklanjanja njihovih učinaka narušavanja na unutarnjem tržištu. Komisija obavješćuje Europski parlament i Vijeće o svim relevantnim promjenama.
2. Taj dijalog s trećom zemljom ne sprečava Komisiju da poduzme mjere na temelju ove Uredbe. U okviru tog dijaloga ne razmatraju se pojedinačne mjere donesene na temelju ove Uredbe.

Članak 38.

Rokovi zastare

1. Ovlasti Komisije na temelju članka 10. i članka 11. podliježu roku zastare od 10 godina, počevši od dana kada je poduzeću dodijeljena strana subvencija. Svakom mjerom koju poduzme Komisija na temelju članka 10., 13., 14. ili 15. u odnosu na stranu subvenciju prekida se rok zastare. Nakon svakog prekida rok zastare od 10 godina počinje teći iznova.
2. Ovlasti Komisije za izricanje novčanih kazni ili određivanje periodičnih penala iz članka 17., 26. i 33. podliježu roku zastare od tri godine, počevši od dana kada je došlo do povrede iz članka 17., 26. ili 33. U slučaju kontinuiranih ili opetovanih povreda rok zastare počinje teći od dana na koji povreda prestane. Svakom mjerom koju Komisija poduzme u vezi s povredom iz članka 17., 26. ili 33. prekida se rok zastare za izricanje novčanih kazni ili određivanje periodičnih penala. Nakon svakog prekida rok zastare od tri godine počinje teći iznova.

3. Ovlasti Komisije za izvršavanje odluka kojima se izriču novčane kazne ili određuju periodični penali iz članaka 17., 26. i 33. podliježu roku zastare od pet godina, počevši od dana donošenja odluke Komisije o izricanju novčanih kazni ili određivanju periodičnih penala. Svakom mjerom koju poduzme Komisija ili neka država članica djelujući na zahtjev Komisije s ciljem izvršenja plaćanja novčane kazne ili periodičnih penala prekida se taj rok zastare. Nakon svakog prekida rok zastare od pet godina počinje teći iznova.
4. Rok zastare istječe najkasnije na dan isteka razdoblja koje je dvostruko dulje od tog roka zastare, pod uvjetom da Komisija nije:
 - (a) donijela odluku na temelju članka 10. ili članka 11. u slučajevima navedenima u stavku 1. ovog članka; ili
 - (b) izrekla novčanu kaznu ni odredila periodične penale u situaciji navedenoj u stavku 2. ovog članka.
5. Rok zastare suspendira se sve dok se o odluci Komisije vodi postupak pred Sudom Europske unije.

Članak 39.

Sprečavanje zaobilaženja

1. Poduzeće ne smije uređivati financijske operacije ni ugovore kako bi zaobišlo zahtjeve u pogledu prijavljivanja utvrđene u članku 21. stavcima 1. i 5. te članku 29. stavcima 1., 5. i 8.

2. Ako Komisija posumnja da je poduzeće provodilo ili da provodi radnje iz stavka 1., ona od tog poduzeća može zahtijevati da pruži sve informacije koje Komisija smatra potrebnima kako bi utvrdila je li to poduzeće provodilo ili još uvijek provodi radnje iz stavka 1., te može pokrenuti preispitivanje na temelju članka 21. stavka 4. ili članka 30. stavka 4.

Članak 40.

Objava odluka

1. Komisija objavljuje sažetu obavijest o odlukama donesenima na temelju članka 10. stavka 3. točke (a), čime se svakoj fizičkoj ili pravnoj osobi, državama članicama ili trećoj zemlji koja je dodijelila stranu subvenciju omogućuje da izraze svoje mišljenje.
2. Komisija objavljuje odluke donesene na temelju članka 11. stavaka 2., 3. i 4., članka 25. stavaka 3. i 6. te članka 31. stavaka 1., 2. i 3. u *Službenom listu Europske unije*.
3. Pri objavi sažetih obavijesti i odluka Komisija na odgovarajući način vodi računa o legitimnim interesima poduzeća da štite svoje poslovne tajne i ostale povjerljive informacije.

Članak 41.

Adresati odluka

1. Komisija bez odgode dostavlja poduzeću ili udruženju poduzeća odluku adresiranu njima te daje tom poduzeću ili udruženju poduzeća mogućnost da naznači Komisiji koje informacije iz odluke smatra povjerljivima.
2. Komisija dotičnog javnog naručitelja ili naručitelja obavještuje o odluci donesenoj na temelju članka 31. stavaka 1. i 3. i adresiranoj gospodarskom subjektu koji sudjeluje u postupku javne nabave.
3. Odluke donesene na temelju članka 29. stavka 4. i članka 31. stavka 2. adresiraju se dotičnom javnom naručitelju ili naručitelju. Komisija dostavlja primjerak te odluke gospodarskom subjektu kojem je zabranjeno dodijeliti ugovor.

Članak 42.

Otkrivanje informacija i prava na obranu

1. Prije donošenja odluke na temelju članka 11., članka 12., članka 17., članka 18., članka 25. stavka 3., članka 26., članka 31. ili članka 33. Komisija poduzeću koje je predmet ispitnog postupka pruža mogućnost da dostavi očitovanje o razlozima zbog kojih Komisija namjerava donijeti svoju odluku.

2. Odstupajući od stavka 1., odluka na temelju članka 12. može se donijeti privremeno, a da se poduzeću koje je predmet ispitnog postupka ne pruži mogućnost da prije toga dostavi svoje očitovanje, pod uvjetom da mu Komisija pruži tu mogućnost što je prije moguće nakon što je donijela svoju odluku.
3. Komisija temelji svoju odluku isključivo na razlozima o kojima je dotičnim poduzećima pružena mogućnost da dostave svoje očitovanje.
4. Kako bi moglo ostvariti svoje pravo na temelju stavka 1., poduzeće koje je predmet ispitnog postupka ima pravo na uvid u spis predmeta Komisije. Pravo na uvid u spis predmeta ne odnosi se na povjerljive informacije ili interne dokumente Komisije ili država članica, ili, osobito, na korespondenciju između Komisije i država članica.

Pravo na uvid u spis predmeta podliježe legitimnom interesu poduzeća ili udruženja poduzeća u pogledu zaštite njihovih poslovnih tajni i ostalih povjerljivih informacija. Komisija može od poduzeća koje je predmet ispitnog postupka i od poduzeća ili udruženja poduzeća koji su Komisiji dostavili informacije zatražiti da se usuglase o uvjetima za otkrivanje tih informacija. Ako se poduzeća ili udruženja poduzeća ne slažu oko tih uvjeta, Komisija ima ovlast za nametanje uvjeta za otkrivanje informacija.

Ništa u ovom stavku ne sprečava Komisiju da upotrijebi i, u mjeri u kojoj je to potrebno, otkrije informacije koje pokazuju postojanje strane subvencije kojom se narušava unutarnje tržište.

Članak 43.

Poslovna tajna i povjerljivost

1. Informacije pribavljene na temelju ove Uredbe smiju se upotrebljavati samo za potrebe za koje su pribavljene, osim ako pružatelj informacija pristane na drukčije postupanje.
2. Države članice i Komisija, njihovi službenici i druge osobe koje rade pod njihovim nadzorom osiguravaju zaštitu povjerljivih informacija pribavljenih u okviru primjene ove Uredbe u skladu s relevantnim primjenjivim pravilima. U tu svrhu ne otkrivaju informacije obuhvaćene obvezom čuvanja poslovne tajne koje su pribavili na temelju ove Uredbe.
3. Stavcima 1. i 2. ne sprečava se objavljivanje statistika i izvješća koji ne sadržavaju informacije koje omogućuju identifikaciju određenih poduzeća ili udruženja poduzeća.
4. Otkrivanjem bilo koje informacije priopćene na temelju ove Uredbe ne smiju se dovesti u pitanje ključni sigurnosni interesi država članica.

Poglavlje 6.

Odnos prema drugim instrumentima

Članak 44.

Odnos prema drugim instrumentima

1. Ovom Uredbom ne dovodi se u pitanje primjena članaka 101., 102., 106., 107. i 108. UFEU-a, Uredbe Vijeća (EZ) br. 1/2003¹ ni Uredbe (EZ) br. 139/2004.
2. Ovom Uredbom ne dovodi se u pitanje primjena Uredbe (EU) 2016/1037 Europskog parlamenta i Vijeća².
3. Ovom Uredbom ne dovodi se u pitanje primjena Uredbe (EU) 2019/452.
4. Ovom Uredbom ne dovodi se u pitanje primjena Uredbe (EU) 2022/1031 Europskog parlamenta i Vijeća³.

¹ Uredba Vijeća (EZ) br. 1/2003 od 16. prosinca 2002. o provedbi pravila o tržišnom natjecanju koja su propisana člancima 81. i 82. Ugovora (SL L 1, 4.1.2003., str. 1.).

² Uredba (EU) 2016/1037 Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2016. o zaštiti od subvencioniranog uvoza iz zemalja koje nisu članice Europske unije (SL L 176, 30.6.2016., str. 55.).

³ Uredba (EU) 2022/1031 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. lipnja 2022. o pristupu gospodarskih subjekata, robe i usluga iz trećih zemalja tržištu javne nabave Unije i tržištu koncesija Unije i o postupcima kojima se podupiru pregovori o pristupu gospodarskih subjekata, robe i usluga iz Unije tržištu javne nabave trećih zemalja i tržištu koncesija trećih zemalja (Instrument za međunarodnu nabavu – IMN) (SL L 173, 30.6.2022., str. 1.).

5. Ova Uredba ima prednost pred Uredbom (EU) 2016/1035 sve dok ta uredba ne postane primjenjiva na temelju njezina članka 18. Ako nakon tog datuma strana subvencija bude obuhvaćena i područjem primjene Uredbe (EU) 2016/1035 i područjem primjene ove Uredbe, prednost ima Uredba (EU) 2016/1035. Međutim, odredbe ove Uredbe koje se primjenjuju na javnu nabavu i koncentracije imaju prednost pred Uredbom (EU) 2016/1035.
6. Ova Uredba ima prednost pred Uredbom (EEZ) br. 4057/86.
7. Ovom Uredbom ne dovodi se u pitanje primjena Uredbe (EU) 2019/712. Koncentracije, kako su definirane u članku 20. ove Uredbe, koje uključuju zračne prijevoznike, podliježu odredbama poglavlja 3. ove Uredbe. Postupci javne nabave koji uključuju zračne prijevoznike podliježu odredbama poglavlja 4. ove Uredbe.
8. Ova se Uredba tumači dosljedno s direktivama 2009/81/EZ, 2014/23/EU, 2014/24/EU i 2014/25/EU te direktivama Vijeća 89/665/EEZ¹ i 92/13/EEZ².

¹ Direktiva Vijeća 89/665/EEZ od 21. prosinca 1989. o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na primjenu postupaka kontrole na sklapanje ugovora o javnoj nabavi robe i javnim radovima (SL L 395, 30.12.1989., str. 33.).

² Direktiva Vijeća 92/13/EEZ od 25. veljače 1992. o usklađivanju zakona i drugih propisa o primjeni pravila Zajednice u postupcima nabave subjekata koji djeluju u sektoru vodnoga gospodarstva, energetskom, prometnom i telekomunikacijskom sektoru (SL L 76, 23.3.1992., str. 14.).

9. Ova Uredba ne sprečava Uniju da ostvari svoja prava ili ispuni svoje obveze na temelju međunarodnih sporazuma. Ispitni postupak na temelju ove Uredbe ne provodi se, a mjere se ne nameću ili ne održavaju ako bi takav ispitni postupak ili takve mjere bili protivni obvezama Unije koje proizlaze iz bilo kojeg mjerodavnog međunarodnog sporazuma koji je Unija sklopila. Posebno, na temelju ove Uredbe ne poduzimaju se djelovanja koja bi predstavljala posebno djelovanje protiv subvencije u smislu članka 32.1. Sporazuma o subvencijama i kompenzacijskim mjerama koju je dodijelila treća zemlja koja je članica Svjetske trgovinske organizacije.

Poglavlje 7.

Prijelazne i završne odredbe

Članak 45.

Preispitivanje pred Sudom

U skladu s člankom 261. UFEU-a Sud Europske unije ima neograničenu nadležnost za preispitivanje odluka kojima je Komisija izrekla novčane kazne ili odredila periodične penale. Sud može ukinuti, smanjiti ili povećati izrečenu novčanu kaznu ili određeni periodični penal.

Članak 46.

Smjernice

1. Komisija najkasnije ... [tri godine nakon datuma stupanja na snagu ove Uredbe] objavljuje i nakon toga redovito ažurira smjernice u vezi s:
 - (a) primjenom kriterija za utvrđivanje postojanja narušavanja u skladu s člankom 4. stavkom 1.;
 - (b) primjenom testa ravnoteže u skladu s člankom 6.;
 - (c) primjenom svoje ovlasti da zatraži prethodnu prijavu svake koncentracije u skladu s člankom 21. stavkom 5. ili stranih financijskih doprinosa koje je primio gospodarski subjekt u postupku javne nabave u skladu s člankom 29. stavkom 8.; te
 - (d) procjenom narušavanja u postupku javne nabave u skladu s člankom 27.
2. Prije izdavanja smjernica iz stavka 1. Komisija provodi odgovarajuća savjetovanja s dionicima i državama članicama. Smjernice se zasnivaju na iskustvu stečenom tijekom provedbe i izvršavanja ove Uredbe.

Članak 47.

Provedbeni akti

1. Komisija je ovlaštena za donošenje provedbenih akata koji se odnose na sljedeće:
 - (a) oblik, sadržaj i postupovne pojedinosti prijava koncentracija na temelju članka 21., uključujući mogući pojednostavljeni postupak, uzimajući u najvećoj mogućoj mjeri u obzir cilj ograničavanja administrativnog opterećenja za podnositelje prijave na temelju članka 21. ove Uredbe i članka 4. Uredbe (EZ) br. 139/2004;
 - (b) oblik, sadržaj i postupovne pojedinosti prijava stranih financijskih doprinosa i izjava o nepostojanju stranih financijskih doprinosa u postupcima javne nabave na temelju članka 29., uključujući mogući pojednostavljeni postupak;
 - (c) postupovne pojedinosti za usmene izjave na temelju članka 13. stavka 7., članka 14. stavka 2. točke (c) i članka 15.;
 - (d) pojedinosti u vezi s otkrivanjem informacija na temelju članka 42. i poslovnoj tajni na temelju članka 43.;
 - (e) oblik, sadržaj i postupovne pojedinosti zahtjeva u pogledu transparentnosti;
 - (f) detaljna pravila o izračunu rokova;

- (g) postupovne pojedinosti i rokove za predlaganje obveza u skladu s člankom 25. i člankom 31.;
 - (h) detaljna pravila o postupovnim koracima iz članaka od 29. do 32. u pogledu ispitnih postupaka koji se odnose na postupke javne nabave.
- 2. Provedbeni akti iz stavka 1. donose se u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 48. stavka 2.
 - 3. Prije donošenja mjera na temelju stavka 1. Komisija objavljuje nacrt tih mjera i traži komentare u određenom roku. Taj rok utvrđuje Komisija i on ne smije biti kraći od četiri tjedna.
 - 4. Prvi provedbeni akti iz stavka 1. donose se do ... [datum početka primjene ove Uredbe].

Članak 48.

Postupak odbora

- 1. Komisiji pomaže odbor. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
- 2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 4. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 49.
Delegirani akti

1. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranog akta u skladu s člankom 50. u svrhu izmjene, prema potrebi, praga za prijave koncentracija kako je utvrđen u članku 20. stavku 3. točki (a), tako da poveća ili smanji taj prag za najviše 20 % nakon što je:
 - (a) procijenila taj prag s obzirom na svoje iskustvo stečeno tijekom provedbe i izvršavanja ove Uredbe; te
 - (b) utvrdila potrebu za izmjenom tog praga kako bi se:
 - i. osiguralo da se postupcima prijavljivanja utvrđenima u poglavlju 3. omogući precizna identifikacija stranih subvencija kojima se narušava unutarnje tržište;
 - ii. osiguralo razumno administrativno opterećenje Komisije i dotičnih poduzeća; i
 - iii. povećala djelotvornost primjene ove Uredbe.

2. U svrhu evaluacije potrebe za izmjenom praga za prijave, na temelju stavka 1., Komisija provodi svoju procjenu koja obuhvaća definirano razdoblje koje ne može biti kraće od dvije godine, prije svega na temelju sljedećih objektivnih kriterija:
- (a) udjela prijava na temelju članka 21. stavka 1. koje su dovele do toga da je Komisija okončala preliminarno preispitivanje na temelju članka 10. stavka 4. ili do toga da je Komisija donijela odluku o nepodnošenju prigovora na temelju članka 25. stavka 3. točke (b);
 - (b) udjela prijava na temelju članka 21. stavka 1. koje su dovele do toga da je Komisija donijela odluku kojom zabranjuje koncentraciju na temelju članka 25. stavka 3. točke (c) ili odluku o obvezama na temelju članka 25. stavka 3. točke (a);
 - (c) udjela prijava na temelju članka 21. stavka 5. koje su dovele do toga da je Komisija donijela odluku kojom zabranjuje koncentraciju na temelju članka 25. stavka 3. točke (c) ili odluku o obvezama na temelju članka 25. stavka 3. točke (a);
 - (d) udjela preispitivanja po službenoj dužnosti na temelju članka 9. u kontekstu koncentracija koje ne podliježu obvezi prijavljivanja u smislu članka 20. koja su dovela do odluke o korektivnim mjerama na temelju članka 11. stavka 2. ili do odluke o obvezama na temelju članka 11. stavka 3.;

(e) usporedbe praga utvrđenog u članku 20. stavku 3. točki (a) i prosječnog stvarnog ukupnog prometa iznad tog praga u slučajevima koji su doveli do odluke kojom se zabranjuje koncentracija na temelju članka 25. stavka 3. točke (c) ili do odluke o obvezama na temelju članka 25. stavka 3. točke(a);

(f) broja prijava na temelju članka 21. stavka 1. i kretanja tog broja.

3. Kako bi se podigli pragovi iz članka 20. stavka 3. točke (a), procjenom iz stavka 2. ovog članka mora se pokazati sljedeće:

(a) velik dio odluka kojima se zabranjuje koncentracija na temelju članka 25. stavka 3. točke (c) ili odluka o obvezama na temelju članka 25. stavka 3. točke (a) odnosio se na slučajeve u kojima je ukupni promet iznad praga iz članka 20. stavka 3. točke (a) bio znatno viši od tog praga; ili

(b) velik dio prijava na temelju članka 21. stavka 1. doveo je do toga da je Komisija okončala preliminarno preispitivanje na temelju članka 10. stavka 4. ili do toga da je Komisija donijela odluku o nepodnošenju prigovora na temelju članka 25. stavka 3. točke (b).

4. Kako bi se snizili pragovi iz članka 20. stavka 3. točke (a), procjenom iz stavka 2. ovog članka mora se pokazati sljedeće:

(a) velik dio prijava na temelju članka 21. stavka 5. doveo je do toga da je Komisija donijela odluku o zabrani koncentracije na temelju članka 25. stavka 3. točke (c) ili odluku o obvezama na temelju članka 25. stavka 3. točke (a); ili

- (b) velik dio preispitivanja stranih subvencija po službenoj dužnosti u kontekstu koncentracija koje nisu bile koncentracije koje podliježu obvezi prijavljivanja u smislu članka 20. doveo je do toga da je Komisija donijela odluku o korektivnim mjerama na temelju članka 11. stavka 2. ili odluku o obvezama na temelju članka 11. stavka 3.

5. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranog akta u skladu s člankom 50. u svrhu izmjene, prema potrebi, pragova za prijave kako su utvrđeni u članku 28. stavku 1. točki (a) i članku 28. stavku 2. za javnu nabavu, tako da ih podigne ili snizi za najviše 20 % nakon što je:

- (a) procijenila te pragove s obzirom na svoje iskustvo stečeno tijekom provedbe i izvršavanja ove Uredbe; te
- (b) utvrdila potrebu za izmjenom tih pragova kako bi se:
 - i. osiguralo da se postupcima prijavljivanja utvrđenima u poglavlju 4. omogući precizna identifikacija stranih subvencija kojima se narušava unutarnje tržište;
 - ii. osiguralo razumno administrativno opterećenje Komisije i dotičnih gospodarskih subjekata; i
 - iii. povećala djelotvornost primjene ove Uredbe.

6. U svrhu evaluacije potrebe za izmjenom praga za prijave, na temelju stavka 5., Komisija provodi procjenu koja obuhvaća definirano razdoblje koje ne može biti kraće od dvije godine, prije svega na temelju sljedećih objektivnih kriterija:
- (a) udjela prijava na temelju članka 29. stavka 1. koje su dovele do toga da je Komisija okončala preliminarno preispitivanje na temelju članka 10. stavka 4. ili do toga da je Komisija donijela odluku o nepodnošenju prigovora na temelju članka 31. stavka 3.;
 - (b) udjela prijava na temelju članka 29. stavka 1. koje su dovele do toga da je Komisija donijela odluku kojom zabranjuje dodjelu ugovora na temelju članka 31. stavka 2. ili odluku o obvezama na temelju članka 31. stavka 1.;
 - (c) udjela prijava na temelju članka 29. stavka 8. koje su dovele do toga da je Komisija donijela odluku kojom zabranjuje dodjelu ugovora na temelju članka 31. stavka 2. ili odluku o obvezama na temelju članka 31. stavka 1.;
 - (d) broja odluka o korektivnim mjerama na temelju članka 11. stavka 2. i odluka o obvezama na temelju članka 11. stavka 3., slijedom preispitivanja po službenoj dužnosti na temelju članka 9. u kontekstu stranog financijskog doprinosa u postupku javne nabave koji nije podlijegao obvezi prijavljivanja u smislu članka 28. stavka 1. ili koji je bio obuhvaćen područjem primjene članka 30. stavka 4., u odnosu na ukupni broj takvih preispitivanja po službenoj dužnosti;

- (e) usporedbe odgovarajućih pragova utvrđenih u članku 28. stavku 1. točki (a) i članku 28. stavku 2. i prosječne procijenjene vrijednosti ugovorâ ili prosječne vrijednosti grupe iznad odgovarajućeg praga u slučajevima koji su doveli do odluke kojom se zabranjuje dodjela ugovora na temelju članka 31. stavka 2. ili odluke o obvezama na temelju članka 31. stavka 1.;
- (f) broja prijava na temelju članka 29. stavka 1. i kretanja tog broja.

7. Kako bi se podigli pragovi za prijave, procjenom iz stavka 6. mora se pokazati sljedeće:

- (a) velik dio odluka kojima se zabranjuje dodjela ugovora na temelju članka 31. stavka 2. i odluka o obvezama na temelju članka 31. stavka 1. odnosio se na slučajeve u kojima je procijenjena vrijednost ugovorâ iznad praga iz članka 28. stavka 1. točke (a) ili u kojima je vrijednost grupa za koje je podnesena ponuda iznad praga iz članka 28. stavka 2., bila znatno viša od odgovarajućih pragova utvrđenih u članku 28. stavku 1. točki (a) i članku 28. stavku 2.; ili
- (b) velik dio prijava na temelju članka 29. stavka 1. doveo je do toga da je Komisija okončala preliminarno preispitivanje na temelju članka 10. stavka 4. ili do toga da je Komisija donijela odluku o nepodnošenju prigovora na temelju članka 31. stavka 3.

8. Kako bi se snizili pragovi, procjenom iz stavka 6. mora se pokazati sljedeće:
- (a) velik dio prijava na temelju članka 29. stavka 8. doveo je do toga da je Komisija donijela odluku o obvezama na temelju članka 31. stavka 1. ili odluku kojom se zabranjuje dodjela ugovora na temelju članka 31. stavka 2.; ili
 - (b) velik dio preispitivanja stranih subvencija po službenoj dužnosti u kontekstu stranih financijskih doprinosa u postupku javne nabave koji nisu podlijevali obvezi prijavljivanja u smislu članka 28. stavka 1. ili su bili obuhvaćeni područjem primjene članka 30. stavka 4. doveo je do toga da je Komisija donijela odluku o korektivnim mjerama na temelju članka 11. stavka 2. ili odluku o obvezama na temelju članka 11. stavka 3.
9. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 50. u svrhu skraćivanja rokova za preliminarno preispitivanje i temeljite ispitne postupke kako su utvrđeni u članku 25. stavcima 2. i 4. za prijavljene koncentracije te u članku 30. stavcima 2., 5. i 6. za prijavljene financijske doprinose u postupcima javne nabave. Komisija može donijeti takve delegirane akte radi skraćivanja rokova iz članka 25. stavaka 2. i 4. te članka 30. stavaka 2., 5. i 6. ako praktična iskustva Komisije u primjeni ove Uredbe pokažu da se procjena koju obavlja Komisija može provesti u okviru kraćeg razdoblja.

Članak 50.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 49. stavaka 1. i 5. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od pet godina počevši od ... [dvije godine nakon datuma stupanja na snagu ove Uredbe].
3. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 49. stavka 9. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od pet godina počevši od... [dvije godine nakon datuma stupanja na snagu ove Uredbe]. Komisija izrađuje izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije devet mjeseci prije isteka razdoblja od pet godina. Delegiranje ovlasti prešutno se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.
4. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 49. stavaka 1., 5. i 9. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je navedeno u toj odluci. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.

5. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
6. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
7. Delegirani akt donesen na temelju članka 49. stavaka 1., 5. i 9. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 51.

Zasebni delegirani akti za različite delegirane ovlasti

Komisija donosi zasebni delegirani akt u odnosu na svaku ovlast koja joj je delegirana na temelju ove Uredbe.

Članak 52.

Izvješćivanje i preispitivanje

1. Komisija dostavlja godišnje izvješće o primjeni i provedbi ove Uredbe Europskom parlamentu i Vijeću.
2. Komisija do ... [tri godine nakon datuma početka primjene ove Uredbe] i svake tri godine nakon toga preispituje svoju praksu provedbe i izvršavanja ove Uredbe, posebno u pogledu primjene članaka 4., 5., 6. i 8. te pragova za prijavu utvrđenih u članku 20. stavku 3., članku 28. stavicima 1. i 2., te podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću, popraćeno, ako to Komisija smatra prikladnim, relevantnim zakonodavnim prijedlozima. Komisija u kontekstu svojeg preispitivanja izvješćuje o razvoju događaja u međunarodnim odnosima u pogledu sustavâ trećih zemalja za kontrolu subvencija.
3. Ako Komisija smatra da je primjereno objediniti izvješće i relevantne zakonodavne prijedloge, takvi prijedlozi mogu uključivati:
 - (a) izmjenu pragova za prijave kako su utvrđeni u člancima 20. i 28.;

- (b) izuzimanje određenih kategorija dotičnih poduzeća iz obveze prijavljivanja na temelju članaka 21. i 29., posebno ako Komisijina praksa omogućuje identifikaciju gospodarskih djelatnosti u kojima nije vjerojatno da strane subvencije narušavaju unutarnje tržište;
- (c) utvrđivanje posebnih pragova za prijave za određene gospodarske sektore ili različitih pragova za različite vrste ugovora o javnoj nabavi, posebno ako praksa Komisije omogućuje identifikaciju gospodarskih djelatnosti u kojima je vjerojatnije da će strane subvencije narušiti unutarnje tržište, među ostalim i u pogledu strateških sektora i kritične infrastrukture;
- (d) izmjene rokova za preispitivanje i temeljite ispitne postupke kako su utvrđeni u člancima 25. i 30.
- (e) stavljanje izvan snage ove Uredbe ako Komisija smatra da su multilateralna pravila za suočavanje s problemom stranih subvencija kojima se narušava unutarnje tržište ovu Uredbu učinila potpuno suvišnom.

Članak 53.

Prijelazne odredbe

1. Uredba se primjenjuje na strane subvencije dodijeljene tijekom pet godina prije ... [datum početka primjene ove Uredbe] ako se takvim stranim subvencijama narušava unutarnje tržište nakon ... [datum početka primjene ove Uredbe].

2. Odstupajući od stavka 1., ova se Uredba primjenjuje na strane financijske doprinose dodijeljene tijekom tri godine prije ... [datum početka primjene ove Uredbe] ako su takvi strani financijski doprinosi dodijeljeni poduzeću koje prijavljuje koncentraciju ili koje prijavljuje financijske doprinose u kontekstu postupka javne nabave na temelju ove Uredbe.
3. Ova se Uredba ne primjenjuje na koncentracije za koje je sklopljen sporazum, objavljeno javno nadmetanje ili stečen kontrolni udio prije ... [datum početka primjene ove Uredbe].
4. Ova se Uredba ne primjenjuje na ugovore javne nabave koji su dodijeljeni ili postupke javne nabave koji su pokrenuti prije ... [datum početka primjene ove Uredbe].

Članak 54.

Stupanje na snagu i datum početka primjene

1. Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.
2. Primjenjuje se od ... [šest mjeseci nakon datuma stupanja na snagu ove Uredbe].

3. Odstupajući od stavka 2. ovog članka, članci 47. i 48. primjenjuju se od ... [datum stupanja na snagu ove Uredbe], a članak 14. stavci 5., 6. i 7. primjenjuju se od ... [dvanaest mjeseci nakon datuma stupanja na snagu ove Uredbe].
4. Odstupajući od stavka 2. ovog članka, članci 21. i 29. primjenjuju se od ... [devet mjeseci nakon datuma stupanja na snagu ove Uredbe].

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u ...

Za Europski parlament
Predsjednica

Za Vijeće
Predsjednik/Predsjednica

Tri izjave dane su u vezi s ovim pravnim aktom. Te izjave mogu se pronaći u [SL: molimo navesti upućivanje na objavu u SL-u: SL C XXX, XX.XX.2022., str. XX.] i na sljedećoj poveznici ili sljedećim poveznicama: [SL: molimo umetnuti poveznicu ili poveznice na izjave].
